

Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΟΣ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ-
ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΒΡΩΣΙΜΩΝ ΕΛΑΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

ΟΝΟΜΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΜ :2003088

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΙΑΝΝΑΚΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

	ΣΕΛ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	
1.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	5 - 6
1.2 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΥ	7 - 11
1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	12 - 14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΜΑΝΗ	
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	15 - 16
2.2 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
3.1 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	18 - 20
3.2 ΟΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ	21 - 22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ "ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ,ΟΡΓΑΝΩΣΗ ,ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ "	
4.1 ΙΔΡΥΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ.....	23 - 24
4.1.1 ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	24 - 25
4.1.2 ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	26 - 27
4.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ	28 - 29
4.2.1 ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	29 - 30
4.2.2 ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	30 - 32
4.2.3 ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ.....	33
4.2.4 ΧΗΜΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	34
4.3 ΚΛΑΔΟΣ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	34 - 42

4.3.1 ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ	43
4.3.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	44
4.4 ΤΥΠΟΙ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΜΑΝΗ	45 - 46
4.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΑΙΟΚΑΡΠΟΥ	47 - 51
4.6 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	52 - 53
4.6.1 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ISO 22000:2005	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
ΤΟΜΕΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	
5.1 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	55
5.1.1 ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΕΛΟΤ)	56 - 57
5.1.2 ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ	58 - 59
5.2 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	60
5.2.1 ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	61 - 64
5.2.2 ΣΤΑΔΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	65
5.3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	67 -69
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	70 -71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	73 - 88
ΠΑΡΑΣΤΗΜΑ Β	89 - 96
ΠΑΡΑΣΤΗΜΑ Γ	97 - 116

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί κατά γενική ομολογία και παραδοχή έναν από τους σημαντικότερους και ταυτόχρονα δυναμικότερους κλάδους της αγροτικής οικονομίας της Ελλάδας. Σε πολλές περιοχές της χώρας το ελαιόδεντρο αποτελεί τη μοναδική πηγή απασχόλησης και εισοδήματος στον πρωτογενή τομέα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί οικονομική δραστηριότητα η οποία συναντάται σε μικρότερο η μεγαλύτερο βάθος-ανάλογα με τα κατά περίπτωση εδαφολογικά χαρακτηριστικά σε 48 νομούς της χώρας. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία η χώρα διαθέτει γύρω στα 120-130 εκατ. ελαιόδεντρα.

Σε αυτή την πτυχιακή εργασία θα ασχοληθούμε τόσο όσο με την ελαιοκαλλιέργεια σε γενικές γραμμές αλλά περισσότερο θα αναφερθούμε στα μέσα τα οποία βοηθάνε αυτή να αναπτυχθεί. Ένα από αυτά λοιπόν είναι τα ελαιοτριβεία με ιδιαίτερα έμφαση της εργασίας στα ελαιοτριβεία της μεσσηνιακής μανής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ελληνική οικονομία αναπτύχθηκε ταχύτατα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και τον εμφύλιο. Η συνεχής σύγκλιση με τις αναπτυγμένες δυτικές χώρες όμως διακόπηκε κατά το 1980 για να ξαναρχίσει το 1995 περίπου.

Στις 1 Ιανουαρίου 2002 η Ελλάδα υιοθέτησε το ευρώ ως νόμισμά της. Η υιοθέτηση του ευρώ προβλέπεται Ελλάδα (πρώην χώρα υψηλού κινδύνου του πληθωρισμού κάτω από τη δραχμή) με πρόσβαση σε ανταγωνιστικές τιμές δανείων και αφετέρου από τις χαμηλές τιμές της αγοράς ευρωομολόγων. Αυτό οδήγησε σε μια δραματική αύξηση των καταναλωτικών δαπανών, η οποία έδωσε μια σημαντική ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη. Το ακαθάριστο προϊόν συνέχισε να αυξάνεται με ρυθμούς άνω του ευρωπαϊκού μέσου όρου εν μέρει λόγω των επενδύσεων σε υποδομές σχετιζόμενες με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, αλλά και λόγω της ευκολίας πρόσβασης σε πιστώσεις για καταναλωτικές δαπάνες. Ωστόσο η Ελλάδα από το 2001 έως και το 2005 βρέθηκε να παραβιάζει το κριτήριο για έλλειμμα κάτω από 3% του Συμφώνου Σταθερότητας (το οποίο έχει σκοπό να διασφαλίζει ότι τα κράτη μετά την ένταξη στην ευρωζώνη και την ικανοποίηση των κριτηρίων του Μάαστριχτ, συνεχίζουν να τα τηρούν).

Από τα τέλη του 2009 και αρχές 2010, εξαιτίας συνδυασμού διεθνών (οικονομική κρίση) και τοπικών (ανεξέλεγκτες δαπάνες κατά την περίοδο μέχρι τις εκλογές του 2009) παραγόντων η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, καθώς έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ετήσιο έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού και το δεύτερο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ελλάδα έχει κατά βάση οικονομία υπηρεσιών, η οποία (περιλαμβανομένου του τουρισμού) αντιπροσωπεύει πάνω από το 73% του ΑΕΠ. Σχεδόν το 9% των εμπορικών του παγκόσμιου στόλου της είναι ελληνικής ιδιοκτησίας, καθιστώντας τον ελληνικό στόλο το μεγαλύτερο στον κόσμο. Άλλοι σημαντικοί τομείς περιλαμβάνουν την επεξεργασία

τροφίμων, καπνού, της κλωστοϋφαντουργίας, των χημικών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των διωλιστηρίων), τα φαρμακευτικά προϊόντα, τσιμέντο, γυαλί, των τηλεπικοινωνιών και εξοπλισμού μεταφορών. Γεωργική παραγωγή μειώθηκε σταθερά σε σημασία κατά την τελευταία δεκαετία, αντιπροσωπεύοντας πλέον μόνο το 5% του συνολικού ΑΕΠ. Η ΕΕ είναι ο εμπορικός εταίρος Ελλάδα μεγάλης, με περισσότερο από το ήμισυ του συνόλου των ελληνικών δρόμων του εμπορίου δύο είναι εντός της ΕΕ. Ελλάδα τρέχει ένα αιώνιο εμπορικού ελλείμματος, και το 2009 οι εισαγωγές ανήλθαν σε 64 δισεκατομμύρια δολάρια κατά των εξαγωγών της δις \$ 21. Ο τουρισμός και η ναυτιλία εισπράξεις από κοινού με μεταβιβάσεων από την ΕΕ να καλύψουν ένα μεγάλο μέρος αυτού του ελλείμματος.

Έτος	Έλλειμμα (%ΑΕΠ)	Χρέος(%ΑΕΠ)
2000	4,1	114,0
2001	6,1	114,4
2002	5,2	110,7
2003	5,6	97,9
2004	7,5	98,6
2005	5,2	100,0
2006	2,9	97,1
2007	3,7	95,6
2008	7,7	99,2
2009	12,7	113,4

Το εργατικό δυναμικό της Ελλάδος φτάνει συνολικά τα 4,9 εκατομμύρια , και είναι το δεύτερο πιο σκληρά εργαζόμενο ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ, μετά την Νότιο Κορέα. Το Κέντρο Ανάπτυξης του Γκρόνιγκεν δημοσίευσε μια έρευνα που αποκάλυπτε ότι μεταξύ του 1995 και του 2005, η Ελλάδα ήταν η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό ωρών εργασίας ανά εργαζόμενο ανάμεσα στα Ευρωπαϊκά έθνη. Οι Έλληνες εργάστηκαν κατά μέσον όρο 1,900 ώρες ανά έτος, ακολουθούμενοι από τους Ισπανούς (με μέσο όρο 1,800 ώρες ανά έτος).

ΗΠΑ-Ελλάδα Εμπόριο

Το 2008, το εμπορικό πλεόνασμα των ΗΠΑ με την Ελλάδα ήταν 1,1 δισεκατομμύρια δολάρια. Δεν υπάρχουν σημαντικές μη δασμολογικοί φραγμοί στις αμερικανικές εξαγωγές. Εξαγωγές των ΗΠΑ προς την Ελλάδα έφτασαν τα \$ 2,4 δις ευρώ αντιπροσωπεύοντας το 2,7% των συνολικών εισαγωγών στην Ελλάδα το 2008. Η κορυφαία εξαγωγών των ΗΠΑ παραμένουν άρθρα της άμυνας, αν και αμερικανική επιχειρηματική δραστηριότητα αναμένεται να αυξηθεί κατά την ανάπτυξη του τουρισμού, της ιατρικής, των κατασκευών, της μεταποίησης τροφίμων, καθώς και τη συσκευασία και τη δικαιόχρηση τομείς. οι εταιρείες των ΗΠΑ που εμπλέκονται στην ιδιωτικοποίηση των προσπαθειών Ελλάδα σε εξέλιξη είναι? περαιτέρω απελευθέρωση του ενεργειακού τομέα στην Ελλάδα και το κεντρικό σημείο της χώρας ως συγκοινωνιακός κόμβος για την Ευρώπη μπορεί να προσφέρει πρόσθετες ευκαιρίες στην ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, διυλιστήρια, και των συναφών κλάδων.

1.2 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Βάση λοιπόν της απογραφής του 2001 ο πληθυσμός της Ελλάδας ανέρχεται στα 10,964,020 εκατομμύρια κάτοικους και με μια πιο πρόσφατη εκτίμηση τον Ιανουάριο του 2009 : 11,262,539 εκατομμύρια κάτοικους.

Άρρενες: 5.431.816 (49,54%)

Θήλεις: 5.532.204 (50,45%)

Κατά ηλικία:

0-14 ετών: 1.666.888 (15,20%) 2008 14.4% 1.614.785

15-64 ετών: 7.423.889 (67,71%) 2008 67.5% 7.569.304

65 ετών και άνω: 1.873.243 (17,08%)2008 18.1% 2.029.695

Στον νόμο Μεσσηνίας ο πληθυσμός ανέρχεται 176,876 χιλιάδες κατοίκους με έκταση : 2,991 Km .

Το ΑΕΠ της χώρας με βάση τα τελευταία στατιστικά στοιχεία είναι :

ΑΕΠ (2009 κατ'εκτίμηση) : 338,3 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

ΑΕΠ β' τρίμηνο 2010 : -3,7 %

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (2009 κατ'εκτίμηση) : 30.035 δολάρια.

Ρυθμός ανάπτυξης (2009 κατ'εκτίμηση) : -2,00%.

Πληθωρισμός (2009 κατ'εκτίμηση) : 1,2%.

Ποσοστό ανεργίας (ετήσιος μέσος όρος, 2009 κατ'εκτίμηση) : 9,0%.

Φυσικοί πόροι : βωξίτης, λιγνίτης, μαγνησίτης, πετρέλαιο, μάρμαρο.

- Πρωτογενής τομέας (5,4% του ΑΕΠ) : Προϊόντα - ζαχαρότευτλα, σιτάρι, καλαμπόκι, ντομάτες, ελιές, ελαιόλαδο, σταφύλια, σταφίδες, το κρασί, τα πορτοκάλια, ροδάκινα, καπνός, βαμβάκι, κτηνοτροφία, γαλακτοκομικά προϊόντα.
- Δευτερογενής τομέας (21,3% του ΑΕΠ) : Τύποι - τα επεξεργασμένα τρόφιμα, υποδήματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, μέταλλα, χημικά προϊόντα, ηλεκτρικός εξοπλισμός, τσιμέντο, γυαλί, εξοπλισμός μεταφορών, πετρελαϊκά προϊόντα, κατασκευές, ηλεκτρική ενέργεια.
- Τριτογενής τομέας (73,3% του ΑΕΠ) : Μεταφορές, τουρισμός, επικοινωνίες, εμπόριο, τράπεζες, δημόσια διοίκηση, άμυνα.
- Εμπόριο: Εξαγωγές (2009 κατ'εκτίμηση) : 21,37 δισεκατομμύρια ευρώ: βιομηχανικά προϊόντα, τρόφιμα και ποτά, πετρελαϊκά προϊόντα, τσιμέντο, χημικά. Μεγάλες αγορές - Γερμανία, Ιταλία, Βουλγαρία, ΗΠΑ, Βρετανία, Ρουμανία. Εισαγωγές (2009 κατ'εκτίμηση) : 64,27 δισεκατομμύρια ευρώ: βασικά προϊόντα, τρόφιμα και ζώα, αργό πετρέλαιο, χημικά προϊόντα, μηχανήματα, εξοπλισμός μεταφορών της Ρωσίας. Κύριοι προμηθευτές : Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Κάτω Χώρες.

Στον νόμο Μεσσηνία είναι :

Α.Ε.Π. (2001): 8.451,94€

Συμμέτοχη σε ΑΕΠ Ελλάδος : 1,11%

Εργατικό δυναμικό : 66,743

- Πρωτογενής τομέας (ΑΕΠ 17,60% , Απασχόληση 34,95%). Προϊόντα : ζαχαρότευτλα, σιτάρι, καλαμπόκι, ντομάτες, ελιές, ελαιόλαδο, σταφύλια, σταφίδες, το κρασί, τα πορτοκάλια, ροδάκινα, καπνός, βαμβάκι, κτηνοτροφία, γαλακτοκομικά προϊόντα.
- Δευτερογενής τομέας (ΑΕΠ 9,40% , Απασχόληση 14,49%). Τύποι : Τα επεξεργασμένα τρόφιμα, υποδήματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, μέταλλα, χημικά προϊόντα, ηλεκτρικός εξοπλισμός, τσιμέντο, γυαλί, εξοπλισμός μεταφορών, πετρελαϊκά προϊόντα, κατασκευές, ηλεκτρική ενέργεια.
- Τριτογενής τομέας (ΑΕΠ 73,0% , Απασχόληση 50,56%). Μεταφορές, τουρισμός, επικοινωνίες, εμπόριο, τράπεζες, δημόσια διοίκηση, άμυνα.

1. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΚΛΑΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Έκταση αγροτικής γης: 1.302,6 χιλ. στρεμ.

Από την συνολική έκταση του νομού:

Πεδινή 33,89% Ημιορεινή 25,94 % Ορεινή 40,17%

Κύρια παραγόμενα προϊόντα πρωτογενούς τομέα (έτος 2002)

Προϊόν	Ποσότητα (τόνοι)
Εσπεριδοειδή	36,44
Πατάτες	34,13
Γάλα	16,60
Ελαιόλαδο	21,60

2. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Αριθμός βιομηχανικών - βιοτεχνικών καταστημάτων (έτος 2002): 994

Κυριότεροι κλάδοι (έτος 2002)

Κλάδος	Αξία Πωλήσεων (εκ. Ευρώ)
Βιομηχανία Τροφίμων & Ποτών	55,61
Κατασκευές	35,94

3. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κυριότεροι κλάδοι (έτος 2002)

Κλάδος	Αριθμός επιχειρήσεων
Εμπόριο	3,866

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

Η περιοχή της Μάνης στην αρχαιότητα ήταν γνωστή ως “Λακωνική”. Η επωνυμία της περιοχής είναι γνωστή από τον 9ο αιώνα μ. Χ. και η προγενέστερη αυτής ήταν Μανή. Σχετικά με την προέλευση και την ετυμολογία του ονόματος της περιοχής, έχουν διατυπωθεί ένα πλήθος απόψεων. Το πιθανότερο είναι ότι η ετυμολογία της λέξης “Μάνη” προέρχεται από το επίθετο μανός-η, που σημαίνει αραιός, ξερός και άδεντρος. Η Μάνη είναι μία γη ξερή και άνυδρη και της ταιριάζει άψογα αυτή η επιλογή του ονόματος.

Η γεωγραφία αυτού του τόπου των ορεινών περιοχών του Ταΰγétου με τις λίγες στεριανές διόδους επικοινωνίας με τον γύρω κόσμο και με μία θάλασσα που έπαιξε πολυποικίλο ρόλο μέσα στην ιστορία και γέφυρας αλλά και φραγμού, μετέτρεψε την περιοχή σε ασφαλές καταφύγιο και ορμητήριο.

Το γεγονός αυτό σημάδεψε ανεξίτηλα την ιστορία της Μάνης. Κατά την αρχαιότητα αποτέλεσε πυκνοκατοικημένη περιοχή, με ιδιαίτερα σκληρές συνθήκες διαβίωσης για τους κατοίκους της οι οποίοι ζούσαν κάτω από ιδιόμορφες συνθήκες, γεγονός που επέδρασε ολοφάνερα στη νοοτροπία και στο χαρακτήρα τους. Χαρακτηριστικά όπως τα παραπάνω, στοιχειοθετούν μια ιδιαίτερα ξεχωριστή περιοχή, τόσο γεωγραφικά και οικιστικά όσο και ιστορικά αλλά και πολιτισμικά. Βέβαια, για ιδιαίτερους γεωγραφικούς λόγους, η Μάνη μπορεί να θεωρηθεί σχεδόν νησί.

Αυτό συμβαίνει γιατί συνδέεται με την στεριά, πράγμα που της επιτρέπει να οριοθετείται ως χερσόνησος, παράλληλα όμως έχει όλα τα χαρακτηριστικά μιας νησιωτικής περιοχής. Όμως, η Μάνη δεν είναι ενιαία περιοχή, αλλά χωρίζεται σε τρία μέρη.

Αυτά είναι η Κάτω Μάνη που βρίσκεται ανατολικά και δυτικά του Ταΰγétου βρίσκονται τα άλλα δυο τμήματα, η Μέσα και η Έξω Μάνη. Η Κάτω και η Μέσα Μάνη διοικητικά ανήκουν στη Λακωνία, ενώ η Έξω Μάνη υπάγεται από το 1937 στην Μεσσηνία. Μάλιστα η Έξω Μάνη λέγεται χαρακτηριστικά και Μεσσηνιακή Μάνη.

Στην αρχαιότητα, από τη νεολιθική μάλιστα περίοδο, έχουν βρεθεί αξιόλογα ευρήματα παλαιολιθικής κατοίκησης στη γύρω περιοχή. Μάλιστα κατά τα χρόνια του Τρωικού πολέμου είχαν ιδρυθεί 8 πόλεις στο χώρο της Μάνης

Στην αρχαιότητα επίσης κατά την διείσδυση των Δωριέων στην Πελοπόννησο η Μάνη ακολούθησε την τύχη της Σπάρτης και της υπόλοιπης Λακωνικής και στους ρωμαϊκούς χρόνους συμμετείχε στο κοινό των Ελευθερολακώνων.

Η τμηματοποίηση της Μάνης, που προαναφέρθηκε, έχει μακράιωνη ιστορία, που ανάγεται στον 8ο π.Χ αιώνα, την εποχή των συγκρούσεων μεταξύ Μεσσήνιων και Σπαρτιατών. Οι Σπαρτιάτες μετοίκισαν στα δυτικά όρη του Ταυγέτου εξ αιτίας του πολέμου, περιοχές στις οποίες κατοικούσαν ήδη Μεσσήνιοι. Οι κάτοικοι της Μεσσηνίας υπήρξαν για τέσσερις περίπου αιώνες υπό την εκμετάλλευση των Σπαρτιατών.

Όπως φαίνεται, όμως, πριν από τους Μεσσηνιακούς πολέμους τα όρια μεταξύ Μεσσηνίας και Λακωνίας είχαν ήδη καθοριστεί από την κορυφογραμμή του Ταυγέτου. Έτσι, η ανατολική πλευρά ανήκε στη Λακωνία, ενώ η δυτική πλευρά στην Μεσσηνία. Το 338 π.Χ τέθηκαν τα όρια μεταξύ Μεσσηνίας και Λακωνίας στο ποτάμι της Μηλιάς, τον Πάμισο. Τα σύνορα μεταξύ αυτών των δυο περιοχών δεν παρέμειναν εκεί. Ύστερα από την υποταγή της Ελλάδας στην Ρώμη το 140 π.Χ επαναπροσδιορίστηκαν με διαχωριστική γραμμή την περιοχή της Σάνταβας.

Αργότερα, την εποχή του εμφύλιου πολέμου μεταξύ Οκταβιανού και Αντωνίου, οι Μεσσήνιοι ήταν με το μέρος του ηττημένου Αντωνίου, ενώ οι Σπαρτιάτες με το νικητή. Αυτός, λοιπόν, παραχώρησε στους Σπαρτιάτες τις Φαρές, τη Θουρία, την Αβία και την Καρδαμύλη. Όμως, την εποχή της αυτοκρατορίας του Τιβερίου το 25 π.Χ οι Σπαρτιάτες έπεσαν στην κυριαρχία των Ρωμαίων με αποτέλεσμα η Σύγκλητος να επαναφέρει το καθεστώς του 140 π.Χ δηλαδή τα σύνορα Μεσσηνίας Λακωνίας στην Σάνταβα.

Κατά τον 1ο και 2ο μ. Χ. αιώνα χάρη στην ειρήνη και το εμπόριο μαρμάρου και πορφύρας, στη Μάνη σημειώθηκε αξιόλογη οικονομική ευημερία. Την εποχή των “σκοτεινών αιώνων” (7ος & 8ος αιώνας) η περιοχή αποκόπηκε από τα βυζαντινά κέντρα εξ αιτίας των επιδρομών των Αράβων και των εισβολών των Σλάβων στη Μάνη. Κατά την ύστερη βυζαντινή περίοδο η Μάνη αποτέλεσε εστία ανασυγκρότησης του λακωνικού και του ελλαδικού χώρου.

Κατά την εποχή της Βυζαντινής περιόδου η περιοχή της Μάνης εντάχθηκε οργανικά στην ευρύτερη βυζαντινή αυτοκρατορία, αφού ο Διοκλητιανός κατάργησε το κοινό των Ελευθερολακώνων και επέβαλε διοικητική ομοιομορφία στην οργάνωση της αυτοκρατορίας. Μετά τον 6ο αιώνα έγινε η διείσδυση σλαβικών φύλων στις ορεινές περιοχές του Ταυγέτου.

Η ίδρυση της επισκοπής της Μανής γύρω στα τέλη του 9ου αιώνα εκφράζει την εμπέδωση του Χριστιανισμού στην περιοχή της Μάνης. Μετά την υποταγή του ελληνικού κράτους και την πτώση της Λακωνίας, η Μάνη προβάλλοντας ισχυρή αντίσταση δεν υπέκυψε στα στρατεύματα των Τούρκων.

Στις τελευταίες μάλιστα δεκαετίες του 17ου αιώνα οι συνθήκες από την τουρκική καταπίεση είχαν επιδεινωθεί τόσο πολύ και οι εμφύλιες διαμάχες ήταν τόσο έντονες ώστε οι Μανιάτες να μεταναστεύσουν προς τα βενετοκρατούμενα νησιά του Ιονίου, τις ισπανικές και τις γενοβέζικες κτήσεις.

Την εποχή του Νεοελληνικού κράτους, οι Μανιάτες συνέβαλαν δραστήρια με τις δυνάμεις τους προκειμένου να ελευθερωθεί η Ελλάδα από το τουρκικό ζυγό. Η Ελληνική Επανάσταση ξεκίνησε από την Αρεόπολη της Μεσσηνιακής Μάνης στις 17 Μαρτίου του 1821.

Στους Μανιάτες χορηγήθηκε αμνηστία στις 13 Αυγούστου 1834 η οποία συνετέλεσε στην αποκατάσταση της τάξης και συμμετείχαν σε πολλά απελευθερωτικά κινήματα άλλων περιοχών (Θεσσαλία 1854, Κρήτη 1866). Επίσης συμμετείχαν και στην πολιτική ζωή της χώρας προσφέροντας σημαντικές υπηρεσίες στο νεοελληνικό κράτος.

Η Μεσσηνιακή Μάνη αποσπάστηκε οριστικά από τον νομό της Λακωνίας με τον αναγκαστικό νόμο 1026 της 24 Δεκεμβρίου 1937. Έτσι οι κοινότητες που ανήκαν στους πρώην δήμους Αβίας, Καρδαμύλης και Λεύκτρου, αποσπάστηκαν από τον νόμο Λακωνίας, για να προσαρτηθούν στο νόμο Μεσσηνίας και κατ' επέκταση να αποτελέσουν τη Μεσσηνιακή Μάνη. Όμως, η περιοχή εκκλησιαστικά ανήκει στη Μητρόπολη Γυθείου. Με αυτόν τον τρόπο η Μάνη διατηρεί την ακεραιότητα της ως εκκλησιαστική μόνο περιφέρεια και η οποιαδήποτε μεταβολή θα αποτελέσει ασέβεια για την ιστορία.

Βέβαια, τόσο η Μεσσηνιακή Μάνη όσο και η ευρύτερη περιοχή της Μάνης, είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με δυο ξεχωριστά λαογραφικά θέματα της ελληνικής παράδοσης, το "γδικιωμό" δηλαδή τη βεντέτα και το μοιρολόι. Η βεντέτα έχει εκφυλιστεί εδώ και πολλές δεκαετίες, το μοιρολόι όμως είναι πάντα ένα στοιχείο ζωντανό για τους Μανιάτες.

Στις μέρες μας, η περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης με βάση το νόμο "Καποδίστρια" χωρίζεται σε δύο δήμους, το δήμο Αβίας με έδρα το χωριό Κάμπος και το δήμο Λεύκτρου με έδρα την Καρδαμύλη. Αν και η σημερινή κυβέρνηση έχει σκοπό το Μάιο του 2010 να ψηφίσει ένα άλλο νόμο ονόματι "Καλλικράτης" ως προς αντικατάσταση του "Καποδίστρια". Ο "Καλλικράτης" θεωρείται συνέχεια του "Καποδίστρια" και διέπονται από παρόμοια φιλοσοφία αναγκαστικής συνένωσης των υπάρχοντων μικρών δήμων σε μεγαλύτερους.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση το νόμο "Καποδίστρια" η Μεσσηνιακή Μάνη αποτελείται συνολικά από 46 κωμοπόλεις και χωριά. Η περιοχή αυτή είναι ξακουστή αιώνες τώρα για το περίφημο λάδι της, για το μετάξι της και για το πρινοκόκι της. Το πρινοκόκι ήταν ο καρπός της πρίνου και το εξήγαγαν στην Τύνιδα (Τούνεζι), όπου το χρησιμοποιούσαν για την κατεργασία της κόκκινης βαφής, προκειμένου να βάψουν τα παραδοσιακά φέσια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης, όπως και ολόκληρη η Μεσσηνία, είναι ένας απέραντος ελαιώνας. Σε αυτό συμβάλλουν μια σειρά από ευνοϊκοί παράγοντες, όπως είναι το ιδιαίτερα καλό κλίμα της περιοχής, οι 3000 ώρες ηλιοφάνειας τον χρόνο, οι μικρές καλλιεργήσιμες εκτάσεις που επιτρέπουν σε κάθε παραγωγό να περιποιείται με ιδιαίτερη φροντίδα κάθε ελαιόδεντρο, καθώς και το μάζεμα του ελαιοκάρπου στο σωστό βαθμό ωρίμανσης, παράγοντες που προσδίδουν στην πρώτη ύλη τον χαρακτηρισμό της άριστης ποιότητας.

Η Μάνη είναι πασίγνωστη για το εξαιρετικής ποιότητας ελαιόλαδό της από παλιά. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του συμφωνητικού πωλήσεως ελαιολάδου της περιοχής, το οποίο βρέθηκε μεταξύ άλλων εγγράφων στα κρατικά αρχεία της Χάγης και αναφέρονται στους δραγουμάνους του Μύστρα.

Αυτό το συμφωνητικό περιελάμβανε δυο έγγραφα τα οποία ήταν γραμμένα στην ελληνική γλώσσα. Τα έγγραφα αυτά γράφτηκαν στο Μαραθονήσι (Γύθειο), το ένα στις 17 Σεπτεμβρίου του 1805 και το άλλο στις 30 Οκτωβρίου του ίδιου χρόνου. Ο τόπος προορισμού τους ήταν η Πάτρα. Το πρώτο συμφωνητικό πωλήσεως ελαιολάδου ήταν απαντητική επιστολή του μπέη της Μάνης Αντώνμπεη Γρηγοράκη, από την οποία φαίνεται ότι ο πρόξενος είχε προαγοράσει από τον μπέη 2500 βαρέλες λάδι και ζητούσε ακόμη 1500. Το δεύτερο έγγραφο ήταν ένα συμφωνητικό μεταξύ του μπέη Αντώνμπεη και του Φραντζέσκου Τζανίνη, ο οποίος είχε διατελέσει ως γραμματέας του προξενείου και αντιπρόσωπος του προξένου Τζώρτζη Παύλου.

Μάλιστα, όπως φαίνεται ο πρόξενος είχε δεχτεί τους όρους πώλησης του ελαιολάδου και ανέθεσε την αγορά του στον αντιπρόσωπό του, ο οποίος και υπογράφει αντί αυτού το εν λόγω συμφωνητικό.

Πάντως, το μανιάτικο ελαιόλαδο θεωρήθηκε την εποχή εκείνη αρίστης ποιότητας και ως φαγώσιμο, το καλύτερο λάδι της Πελοποννήσου. Αυτό το λάδι το αγόραζαν οι Σλάβοι σε εξαιρετικά υψηλή τιμή και το μετέφεραν στην Τεργέστη και από εκεί το διέθεταν στη Γερμανία.

Κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας δεν πωλούνταν στους Τούρκους μόνο το μανιάτικο λάδι, αλλά και το μετάξι της Μάνης και διάφορα είδη οικοτεχνίας της περιοχής. Σύμφωνα με στοιχεία που εντοπίστηκαν, η τιμή του ελαιολάδου κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας ανερχόταν στα 25 γρόσια το καντάρι. Αν αναλογιστεί κανείς πως το ένα καντάρι αντιστοιχεί σε 44 οκάδες το οποίο με τη σειρά του αντιστοιχεί σε 57κιλά, γίνεται αντιληπτό ότι το ελαιόλαδο εκείνη την εποχή κόστιζε πολύ ακριβά. Έτσι, για 6000 κοντάρια ελαιολάδου, δηλαδή για 342.000κιλά που πουλήθηκαν συνολικά κατά το 1804, υπολογίζεται ότι εισπράχθηκαν από τους Μανιάτες γύρω στα 150.000 γρόσια.

Στην εποχή του νεοελληνικού κράτους οι Μανιάτες κατόρθωσαν να εξαλείψουν τη ληστεία και την πειρατεία, με την καταστολή των εμφύλιων τοπικών πόλεμων και με την επέκταση των καλλιεργειών, ιδίως της ελαιοκαλλιέργειας και ένα σημαντικό τμήμα του ανθρώπινου δυναμικού αποδεσμεύτηκε από τις παραγωγικές δραστηριότητες της περιοχής και το εργατικό δυναμικό που περίσσεψε μετακινήθηκε στα αστικά κέντρα για αναζήτηση εργασίας. Μάλιστα η ελαιοκαλλιέργεια εντατικοποιήθηκε στη βόρεια Μάνη. Στη νότια Μάνη γενικεύτηκε κατά τη δεκαετία 1860-1870 .

Έπειτα, δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι ελιές σχετίζονταν άμεσα με την έγνοια των Μανιατών για τον Παράδεισο, τον οποίο θεωρούσαν ότι είναι "ένα περιβόλι σαν κι εκείνο στο άκρο του χωριού μας, εκεί που τελειώνουν τα σπίτια και λίγο πριν από τις ελιές".

Σε ότι αφορά την παραδοσιακή ελαιοκομία, είναι απαραίτητο να σημειωθεί ότι λάμβανε χώρα από τον Οκτώβριο κατά τις 10-20 του μηνός και διαρκούσε μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου ή ως τα μέσα Δεκεμβρίου, ανάλογα με την παραγωγή. Μάλιστα δεν είναι λίγα τα χωριά στα οποία ο "Ελαιώνας", έτσι ήταν γνωστή η δραστηριότητας της ελαιοσυλλογής, διαρκούσε μέχρι το Νέο έτος και ακόμα πιο σπάνια μέχρι το Πάσχα, φαινόμενο ιδιαίτερα συνηθισμένο για τη Μεσσηνιακή Μάνη.

Κατά τα παλαιότερα χρόνια, επομένως, η παραδοσιακή ελαιοκομία της περιοχής γινόταν με βάση κάποιο τυπικό, άρρηκτα συνδεδεμένο με την πολιτισμική προέκταση της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

Τέλος, μετά από μια σειρά τεχνικών που ακολουθούνταν σε ότι αφορά τον ελαιόκαρπο, οι ελιές μεταφέρονταν στο παραδοσιακό ελαιοτριβείο με τα όρθια λιθάρια που τα γύριζε το άλογο για την παραγωγή του ελαιολάδου.

2.2 ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στις μέρες μας το βασικό προϊόν της Μεσσηνιακής Μάνης είναι το ελαιόλαδο, όπως έχουμε προαναφέρει μες σε αυτή την εργασία του οποίου η εξαιρετική ποιότητα αναγνωρίζεται παγκοσμίως. Το 1922 ιδρύθηκε ο «Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Μικράς Μαντινείας και Αβίας». Μάλιστα κατά το 1958 το λάδι του συγκεκριμένου συνεταιρισμού τιμήθηκε με το χρυσό βραβείο στην ΚΓ' Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Η σημερινή κατάσταση της ελαιουργίας στη συγκεκριμένη περιοχή, δε διαφέρει και πολύ όσον αφορά τις τεχνικές που ακολουθούνται. Είναι όμοιες με εκείνες που ακολουθούσαν οι παλαιοί ελαιοκαλλιεργητές. Απόδειξη αποτελεί η δραστηριοποίηση της Μάνης στον τομέα της βιολογικής ελαιοκαλλιέργειας.

Όταν λέμε βιολογική καλλιέργεια της ελιάς, εννοούμε το σύστημα διαχείρισης των ελαιώνων που συνεπάγονται σημαντικούς περιορισμούς ως προς τη χρήση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων. Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της ελαιοκαλλιέργειας. Όμως, παρά το γεγονός ότι η παραδοσιακή ελαιοκαλλιέργεια αποτελούσε ένα οικολογικό αειφόρο μοντέλο παραγωγής, δεν είναι και τόσο επικερδής και βιώσιμη σύμφωνα με τις σημερινές συνθήκες παραγωγής.

Αυτό συμβαίνει, γιατί πρώτον η παραδοσιακή ελαιοκαλλιέργεια τα παλαιότερα χρόνια βασιζόταν κυρίως στην ανθρώπινη εργασία, η οποία ήταν κυρίως χειρονακτική και αρκετά κοπιαστική. Έπειτα, η παραδοσιακή ελαιοκαλλιέργεια παρήγαγε μειωμένες σοδειές λόγω των μικρών δυνατοτήτων βελτίωσης.

Παρά το γεγονός ότι η ελαιουργία δεν διαφέρει και πολύ σε σχέση με εκείνη των παλαιότερων χρόνων ως προς τις τεχνικές, οι διαφορές είναι μεγάλες σχετικά με τις μονάδες παραγωγής ελαιολάδου. Σε ελάχιστες περιπτώσεις βρίσκουμε μονάδες στη Μεσσηνιακή Μάνη, οι οποίες κατάφεραν ή έτυχε λόγω των συνθηκών που επικρατούσαν να διανύσουν όλη την πορεία της τεχνολογικής εξέλιξης και να κατορθώσουν να μείνουν ανέπαφες και αναλλοίωτες. Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι το ελαιοτριβείο Γεωργίου Σκαρπαλέζου στη Μεσσηνιακή Μάνη, το οποίο διατηρεί τον παραδοσιακό του χαρακτήρα, με τη διαφορά

ότι λειτουργεί με το ηλεκτρικό ρεύμα αντί με την ανθρώπινη ή ζωική δύναμη όπως συνηθίζοταν παλαιότερα .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

3.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Με τον όρο επιχείρηση εννοούμε μια αυτοτελή οικονομική μονάδα η οποία συνδυάζει τους συντελεστές παραγωγής, φύση, εργασία και κεφάλαιο. Έχει τελικό στόχο την παραγωγή και διάθεση αγαθών και υπηρεσιών στην εγχώρια και διεθνή αγορά, διατρέχοντας μικρό ή μεγάλο κίνδυνο, κατά τη διεξαγωγή των εργασιών της για την επίτευξη του κέρδους.

Κάθε επιχείρηση λειτουργεί μέσα σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό σύστημα το οποίο αποτελεί και το περιβάλλον της. Το σύστημα αυτό αποτελείται από επιμέρους μονάδες οι οποίες αλληλοεπηρεάζονται και έχουν προκαθορισμένους κανόνες συμπεριφοράς. Οι επιχειρήσεις είναι παραγωγικές μονάδες και χωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια.

Ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν λοιπόν διακρίνονται σε κερδοσκοπικές και μη κερδοσκοπικές. Ανάλογα με το αντικείμενο της παραγωγικής τους δραστηριότητας μπορούν να διακριθούν σε επιχειρήσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς παραγωγής καθώς και σε επιχειρήσεις με μικτές δραστηριότητες.

Τέλος, ένα από τα σημαντικότερα κριτήρια διάκρισης των επιχειρήσεων είναι το μέγεθος τους. Ανάλογα με αυτό λοιπόν, χωρίζονται σε μικρομεσαίες, και σε μεγάλες. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις διακρίνονται σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες.

Βεβαία Στη χώρα μας, τα κριτήρια για τον προσδιορισμό μιας μικρομεσαίας επιχείρησης δεν έχουν προσδιοριστεί εντελώς στην πραγματικότητα δεν είναι και τόσο εύκολο, ιδιαίτερα αν προσπαθήσει κανείς να την προσδιορίσει κάνοντας συγκρίσεις μεταξύ διάφορων χωρών.

Διότι διαφορετικό είναι το φάσμα μεγέθους των επιχειρήσεων στις ΗΠΑ, διαφορετικό στην Ιαπωνία, άλλο στη Γερμανία και πολύ διαφορετικό στη χώρα μας, που στην κυριολεξία είναι κορεσμένη από χιλιάδες μικρές επιχειρήσεις. Δηλαδή, το πρόβλημα είναι που σταματάει η μικρομεσαία και που σταματάει η μεγάλη. Αν λάβουμε υπόψη τον αριθμό των υπαλλήλων και το ύψος των πωλήσεων, διατρέχουμε τον κίνδυνο να έχουμε διαφορετικά μεγέθη από κλάδο σε κλάδο.

Σύμφωνα με την σύσταση της Ευρωπαϊκή Επιτροπή του 2003,

Ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που στο εξής θα καλούνται «ΜΜΕ», ορίζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες:

- Απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους,
- Έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκ. € ή έχουν ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 43εκ. €.
- και πληρούν το κριτήριο ανεξαρτησίας, δηλαδή δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς της ΜΜΕ ή της μικρής επιχείρησης (ανάλογα με την περίπτωση).

Η διάκριση μεταξύ πολύ μικρών, μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων γίνεται ως ακολούθως (Πίνακας 1):

- Πολύ μικρές επιχειρήσεις: απασχολούν λιγότερα από 10 άτομα
- Μικρές επιχειρήσεις: απασχολούν λιγότερα από 49 άτομα και έχουν είτε ένα ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν ξεπερνά τα 10εκ. €, ή ένα ετήσιο σύνολο ισολογισμού που δεν ξεπερνά τα 10εκ. €.
- Μεσαίες επιχειρήσεις : απασχολούν λιγότερα από 249 άτομα και έχουν είτε ένα ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν ξεπερνά τα 50εκ. €, ή ένα ετήσιο σύνολο ισολογισμού που δεν ξεπερνά τα 43εκ. €.

Πινάκας 1			
Κατηγορίες επιχειρήσεων	Αριθμός εργαζομένων (αμετάβλητος)	Κύκλος εργασιών	Συνολικός Ισολογισμός
Μεσαίες	< 250	< 50 εκατ. €	< 43 εκατ. €
Μικρές	< 50	< 10 εκατ. €	< 10 εκατ. €
Πολύ μικρές	< 10	< 2 εκατ. €	< 2 εκατ. €

Οι επιχειρήσεις αυτές δεν έχουν συγκεκριμένη νομική μορφή. Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι προσωπικές επιχειρήσεις, αλλά και Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., αφανείς ή συμμετοχικές.

3.2 ΟΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα (ΜΜΕ) αποτελούν την συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων που λειτουργούν . Συνολικά αριθμούν περίπου τις 770.000 με κατά μέσο όρο 2 απασχολούμενους ανά επιχείρησης. Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, η Ελλάδα είναι η χώρα με την μεγαλύτερη αναλογία επιχειρήσεων σε σχέση με τον πληθυσμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Από αυτές οι περισσότερες κατατάσσονται στην κατηγορία πολύ μικρές επιχειρήσεις (δηλαδή έως 10 εργαζόμενους) και έχουν έντονα οικογενειακό χαρακτήρα.

Ταυτόχρονα η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από πολύ υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων. Αναφορικά με την απασχόληση, για το έτος 2003 οι επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 10 άτομα αποτελούν το 74% της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα.

Σύμφωνα με στοιχεία το 20% των ΜΜΕ στην Ελλάδα κλείνει κατά το δεύτερο χρόνο λειτουργία τους ενώ το 50% κλείνει 5-7 χρόνια μετά από την ίδρυσή τους. Συγγενής με την Ελλάδα κατανομή , παρουσιάζουν η Ιταλία, Ισπανία Πορτογαλία.

Εκ των πραγμάτων επομένως η συζήτηση για τις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής Οικονομίας οφείλει να ενσωματώσει ως Βασική παράμετρο τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις .

Ελλάδα			Ε.Ε(19)	
Μέγεθος Επιχείρησης	Απόλυτος αριθμός	Μέσος όρος	Απόλυτος αριθμός	Μέσος όρος
Πολύ μικρή (0<10)	752,000	97,66%	17,820,00	92,5%
Μικρή(9<50) εργαζόμενοι	16,000	2,08%	1,260,000	6,5%
Μεσαία(49<250) εργαζόμενοι	2,000	0,26%	180,000	1,0%
ΣΥΝΟΛΟ	770,000	100%	19,260,000	100%

Πηγή: Observatory of European SME'sQ SME's in Europe 2003.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ , ΟΡΓΑΝΩΣΗ , ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Η διασφάλιση των απαραίτητων προϋποθέσεων, κατ' αρχή για τη νόμιμη εγκατάσταση και εν συνεχεία για την κατάλληλη οργανωτική δομή ενός ελαιουργείου, αποτελούν μεν αναγκαίες προϋποθέσεις όχι όμως και ικανές για να θεωρήσουμε ότι το ελαιοτριβείο επιτελεί αποτελεσματικά το ρόλο του στη διαδικασία της ελαιοποίησης. Η ολοκλήρωση του κύκλου των προϋποθέσεων προκειμένου το ελαιοτριβείο να επιτελεί αποτελεσματικά το ρόλο του, αφενός στη παραγωγή ποιοτικά άριστου, ασφαλούς και υγιεινού ελαιολάδου και αφετέρου στη προστασία του περιβάλλοντος, προϋποθέτει σωστή και ορθολογική λειτουργία. Σε πρώτο επίπεδο η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του ελαιοτριβείου προϋποθέτει και απαιτεί καταρχάς την εγκατάσταση και εν συνεχεία σωστή χρησιμοποίηση συστήματος διασφάλισης της παραγωγικής διαδικασίας, προκειμένου να πληρούνται οι συνθήκες για τη παραγωγή ενός ασφαλούς και υγιεινού προϊόντος. Οι νέες απαιτήσεις της αγοράς στα πλαίσια της προστασίας των συμφερόντων του καταναλωτικού κοινού υποχρεώνουν το ελαιουργείο να υιοθετήσει κανόνες και μεθόδους λειτουργίας κ οργάνωση οι οποίες να το καθιστούν μια σύγχρονη επιχειρηματική μονάδα.

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες καθίσταται προφανές ότι η λειτουργία του ελαιοτριβείου είναι πλέον άμεσα συνδεδεμένη με την εγκατάσταση και εφαρμογή συστήματος πιστοποίησης της διαδικασίας για την λήψη του ελαιολάδου.

Σ' ένα δεύτερο επίπεδο η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας κ οργάνωση του ελαιοτριβείου εξαρτάται και προσδιορίζεται από την σωστή τήρηση μιας σειράς κανόνων και κριτηρίων στα διάφορα στάδια της παραγωγικής αλυσίδας, που συνδέονται με τη διαδικασία έκθλιψης του ελαιοκάρπου και τη παραγωγή του ελαιολάδου. Οι παράγοντες αυτοί αναφέρονται σε πολύ μεγάλο βαθμό στη τήρηση των υποχρεώσεων που θέτουν τα συστήματα

πιστοποίησης της παραγωγικής διαδικασίας, αλλά και γενικότερα στη σωστή αντιμετώπιση μιας σειράς θεμάτων και ζητημάτων προκειμένου να παράγεται ένα ασφαλές και υγιεινό προϊόν, της καλύτερης δυνατής ποιοτικής κατηγορίας.

Παρά το γεγονός ότι η εμπλοκή του ελαιουργείου στην παραγωγική διαδικασία για τη λήψη του ελαιολάδου ξεκινά, τυπικά, από τη στιγμή της παραλαβής του ελαιοκάρπου, εντούτοις καθοριστικό ρόλο για τα χαρακτηριστικά του προϊόντος που θα παραχθεί από το ελαιοτριβείο διαδραματίζει η ποιοτική κατάσταση του ελαιοκάρπου ο οποίος εισκομίζεται στο ελαιοτριβείο για έκθλιψη.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται και αναλύονται τα ζητήματα που συνδέονται με την αποτελεσματική λειτουργία κ οργάνωση ενός ελαιοτριβείου-ελαιουργείου .

4.1 ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ

4.1.1 . Νομική μορφή

Το ελαιουργείο αποτελεί άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της παροχής υπηρεσιών και κατά συνέπεια οι μορφές που μπορεί να έχει από νομικής πλευράς με βάση το ελληνικό δίκαιο είναι οι επόμενες

- Ατομική επιχείρηση
- Ομόρρυθμη ή Ετερόρρυθμη Εταιρεία (ΟΕ ή ΕΕ)
- Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΜΕΠΕ)
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)
- Ανώνυμη Εταιρεία

Η νομική μορφή κάθε ελαιουργείου συνδέεται με

α)

- Τις φορολογικές του υποχρεώσεις σχετικά με τον ΚΒΣ (τηρούμενα λογιστικά βιβλία, κτλ.)

- Τον τρόπο φορολογίας του
- Τις υποχρεώσεις του νομίμου ή των νομίμων εκπροσώπων του απέναντι σε τρίτους.

β)

- Την αποτελεσματικότητα που μπορεί κατά κανόνα να πετύχει με βάση οικονομικούς όρους (αξιοποίηση οικονομιών κλίμακος) αλλά και με βάση τις απαιτήσεις της αγοράς και του ανταγωνισμού (μέγεθος εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, συμπληρωματικές δραστηριότητες, εφαρμογή πιστοποιημένων διαδικασιών παραγωγής - σύστημα ISO 22000, κλπ) και εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας .

Πρόσφατη μελέτη απέδειξε ότι τα ελαιοτριβεία με νομική μορφή είτε ατομικής επιχείρησης, είτε ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, αποτελούν οικογενειακής μορφής δραστηριότητες, γεγονός που σημαίνει

- Περιορισμένη κεφαλαιουχική βάση
- Μη εφαρμογή πιστοποιημένων διαδικασιών
- Παραδοσιακή ενασχόληση στα πλαίσια της οικογένειας
- Σοβαρές εργασιακές και λειτουργικές αδυναμίες
- Εγκατάστασης μικρής δυναμικότητας.

Ωστόσο, μια σύγχρονη οργανωτική δομή των Ελληνικών ελαιουργείων απαιτεί τη δημιουργία σύγχρονων μονάδων προκειμένου, αφ' ενός να αξιοποιηθούν οι υπάρχουσες οικονομίες κλίμακος και να δημιουργηθούν βιώσιμες μονάδες και αφ' ετέρου να καταστεί δυνατή η ελαχιστοποίηση του χρόνου έκθλιψης του ελαιοκάρπου, γεγονός το οποίο θα συμβάλει στην περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου ελαιολάδου.

Στα πλαίσια μιας οργανωμένης μονάδας σύγχρονου ελαιουργείου διευκολύνεται επίσης και η αποθήκευση του προϊόντος κάτω από σωστές συνθήκες και επομένως προστατεύεται η ποιότητα του προϊόντος μέχρι τη διάθεσή του στην αγορά.

4.1.2 Άδεια λειτουργίας

Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας στις νέες ή επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, απαιτείται, μέσα στο χρονικό διάστημα ισχύος της άδειας εγκατάστασης, να υποβληθεί σχετική αίτηση, μαζί με τα πιο κάτω δικαιολογητικά:

- Υπεύθυνη δήλωση του φορέα ή νόμιμου εκπροσώπου του και των κατά περίπτωση, αντίστοιχης ειδικότητας, μηχανικών, ότι η εγκατάσταση έγινε σύμφωνα με τη χορηγηθείσα άδεια εγκατάστασης, ότι τα προβλεπόμενα έργα εκτελέστηκαν σύμφωνα με τις εγκριθείσες μελέτες και ότι η λειτουργία της δραστηριότητας ικανοποιεί τους περιβαλλοντικούς και λοιπούς όρους της άδειας εγκατάστασης.
- Διάγραμμα ροής των επί μέρους λειτουργιών
- Υπεύθυνη δήλωση του εκπροσώπου του φορέα στην οποία να αναφέρει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει κατά νόμο.
- Υπεύθυνη δήλωση του αρμόδιου τεχνικού, ο οποίος έχει αναλάβει την επίβλεψη λειτουργίας του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας.
- Επικυρωμένο αντίγραφο οικοδομικής άδειας κτιρίου, εφόσον πρόκειται για νέο κτίριο.
- Βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ
- Αριθμό Φορολογικού Μητρώου.
- Εγκεκριμένη Μελέτη Πυροπροστασίας και Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας, της αρμόδιας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
- Άδεια διάθεσης αποβλήτων, σύμφωνα με τις ισχύουσες Υγειονομικές διατάξεις
- ΦΕΚ δημοσίευσης για τις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε.
- Για μονάδες με ισχύ άνω των 12 KW ή θερμική άνω των 50 KW και εφόσον έχουν επέλθει μεταβολές σε σχέση με την άδεια εγκατάστασης, στον μηχανολογικό εξοπλισμό ή τη λειτουργικότητα της εγκατάστασης, νέα μηχανολογική μελέτη, σύμφωνα με το Β.Δ.15/21.10.1922 (ΦΕΚ 208 Α'), τον Ν.642234, το Ν.Δ. 1150/49, το Β.Δ.16/17.3.50 και το Π.Δ.274/97 (ΦΕΚ 195/Α).

- Πιστοποιητικό υδραυλικής δοκιμασίας για τους ατμολέβητες ή τις ατμογενήτριες της εγκατάστασης καθώς και Πιστοποιητικό Παραλαβής
- Βεβαίωση για την κατασκευή της κυκλοφοριακής σύνδεσης, όπου απαιτείται
- Έγκριση κυκλοφορίας προϊόντων όπου απαιτείται.
- Βεβαίωση από το Λιμεναρχείο για λήψη κατασταλτικών μέτρων για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος όπου απαιτείται.

Μετά την υποβολή των δικαιολογητικών, χορηγείται εντός δύο μηνών, χωρίς τη διενέργεια αυτοψίας, προσωρινή άδεια λειτουργίας, διάρκειας μέχρι τεσσάρων μηνών. Η οριστική άδεια εκδίδεται για αόριστο χρόνο κατόπιν διενέργειας αυτοψίας.

4.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ

4.2.1 Κτιριακές εγκαταστάσεις

Σε ότι αφορά τώρα τις κτιριακές εγκαταστάσεις ενός σύγχρονου, πρότυπου ελαιοτριβείου αυτές θα πρέπει :

- Να είναι κατασκευασμένες με βάση τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης δραστηριότητας και εξοπλισμένες με τα μέσα που προσφέρει η τεχνολογία
- Να περιλαμβάνουν όλους εκείνους τους χώρους οι οποίοι είναι απαραίτητοι για μια σωστή και αποτελεσματική λειτουργία

Οι Κτιριακές εγκαταστάσεις ενός ελαιοτριβείου περιλαμβάνουν τους συστεγασμένους χώρους του οικοπέδου, ο όγκος και η επιφάνεια των οποίων δεν πρέπει να υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις όρια. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν τους κάτωθι χώρους :

- Γραφεία
- Χώροι αναμονής
- Αποδυτήρια προσωπικού
- Τουαλέτες
- Λεβητοστάσιο
- Χώρο συντήρησης μηχανημάτων
- Χώρο παραλαβής και αποθήκευσης πρώτων υλών
- Χώρο αποθήκευσης βοηθητικών υλών
- Χώρος αποθήκευσης καύσιμης ύλης προς θέρμανση (πυρηνόξυλο ή πετρέλαιο ή αέρια)
- Χώρος παραλαβής ελαιοκάρπου
- Χώρος επεξεργασίας και παραγωγής ελαιολάδου

- Χημικό εργαστήριο
- Χώρος δεξαμενών αποθήκευσης ελαιολάδου
- Χώρο τοποθέτησης φίλτρου νερού για τον καθαρισμό του πόσιμου νερού από το χλώριο ή τη βελτίωση του αντλούμενου από γεώτρηση νερού.
- Χώρος εναπόθεσης ελαιοκάρπου
- Χώρος προσωρινής εναπόθεσης ή και επεξεργασίας αποβλήτων.

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του ελαιοτριβείου πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα συστήματα εξαερισμού, φωτισμού του χώρου παράγωγης και όπου αλλού υπάρχει ανάγκη.

Είναι προφανές ότι η επιφάνεια των χώρων που περιλαμβάνουν οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι η απαιτούμενη για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία του ελαιουργείου.

Με βάση τις ελάχιστες απαιτούμενες προδιαγραφές και τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις οι κτιριακές εγκαταστάσεις και γενικότερα οι χώροι ενός ελαιουργείου θα πρέπει να έχουν επιφάνεια ή και ύψος ως εξής :

1. Γραφεία	ελάχιστο εμβαδό 60τμ
2. Αίθουσα αναμονής	ελάχιστο εμβαδό 10τμ
3. Αποδυτήρια	ελάχιστο εμβαδό 10τμ
4. Τουαλέτες/ χώροι υγιεινής	ελάχιστο εμβαδό 20τμ
5. Χώρος παραλαβής ελαιοκάρπου	ελάχιστο εμβαδό 100τμ
6. Αίθουσα παραγωγής	ελάχιστο εμβαδό 200τμ κ ύψος 4-5μετρα
7. Χώρος αποθήκευσης διαφόρων υλικών	ελάχιστο εμβαδό 50τμ
8. Χώρος συντήρησης μηχανημάτων	ελάχιστο εμβαδό 50τμ
9. Χώρος αποθήκευσης καύσιμης ύλης	ελάχιστο εμβαδό 10τμ
10. Λεβητοστάσιο	ελάχιστο εμβαδό 50τμ
11. Χώρος δεξαμενών ελαιολάδου	ελάχιστο εμβαδό 100τμ
12. Χώρος προσωρινή επεξεργασίας απόβλητων	ελάχιστο εμβαδό 100τμ
13. Χώρος χημικού εργαστηριού	ελάχιστο εμβαδό 20τμ

Οι οικοπεδικές εγκαταστάσεις του ελαιουργείου θα πρέπει να παρέχουν την δυνατότητα για :

- χώρο στάθμευσης οχημάτων τόσο για τους επισκέπτες όσο και τα μέσα μεταφοράς του ελαιοκάρπου και παραλαβής του ελαιολάδου
- χώρο εναπόθεσης του ελαιοπυρήνα.

4.2.2 Μηχανολογικός εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός τον οποίο πρέπει να διαθέτει κάθε σύγχρονο ελαιουργείο είναι ο ίδιος για όλους τους τύπους ελαιουργείων, με εξαίρεση τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία του διαχωρισμού του ελαιολάδου, όπου στην μεν περίπτωση της παραδοσιακής επεξεργασίας χρησιμοποιείται το υδραυλικό πεστήριο, στην δε περίπτωση της φυγοκεντρικής χρησιμοποιείται ο οριζόντιος φυγοκεντρικός διαχωριστήρας (decanter) 3φάσεων ή 2φάσεων. Ο απαιτούμενος μηχανολογικός εξοπλισμός κατά φάση της διαδικασίας ελαιοποίησης περιγράφεται στην συνέχεια :

1. Διαδικασία παραλαβής ελαιοκάρπου
 - Ηλεκτρικό μηχάνημα
 - Γερανογέφυρα για φορτοεκφόρτωση
2. Διαδικασία αποφύλλωσης ελαιοκάρπου
 - Χοάνη παραλαβής
 - Μεταφορική ταινία η ατέρμονας κοιλίας

- Αποφυλλωτήριο
3. Διαδικασία πλυσίματος ελαιοκάρπου
- Πλυντήριο
4. Διαδικασία ζύγισης ελαιοκάρπου
- Ζυγιστικό μηχάνημα
5. Διαδικασία άλεσης ελαιοκάρπου
- Ατέρμονας κοχλίας μεταφοράς
 - Μηχανήματα άλεσης
 - Ελαιόμυλοι
 - Κυλινδροπιεστήρες
 - Σφυρόμυλοι
6. Διαδικασία μάλαξης ελαιομάζας
- Ατέρμονας κοχλίας μεταφοράς
 - Μαλακτήρας
7. Διαδικασία παραλαβής ελαιολάδου

- Παραδοσιακός τρόπος
 - υδραυλικό πιεστήριο
 - παλινδρομικό κόσκινο
- Φυγοκεντρισή
 - 3φασικο η 2φασικο decanter
 - παλινδρομικό κόσκινο

8. Διαχωρισμός ελαιολάδου

- Παραδοσιακός τρόπος
 - Συστοιχία δεξαμενών
 - Αντλίες
 - Φυγοκεντρικός διαχωριστήρας
- Φυγοκεντρισή
 - Αντλίες
 - Φυγοκεντρικός διαχωριστήρας

9. Αποθήκευση ελαιολάδου

- Αντλίες
- Δεξαμενές

10. Μεταφορά ελαιοπυρήνα

- Κοχλίας μεταφοράς η μεταφορική ταινία

11. . Ηλεκτρικός πίνακας χειρισμού

12. Λοιπός εξοπλισμός

4.2.3. Αποθηκευτικοί χώροι

Το σύγχρονο ελαιουργείο θα πρέπει να διαθέτει τους κατάλληλους και απαραίτητους αποθηκευτικούς χώρους προκειμένου να πραγματοποιείται κάτω από σωστές συνθήκες η διαδικασία της ελαιοποίησης.

Οι χώροι αυτοί περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τους χώρους :

- παραλαβής και αποθήκευσης του ελαιοκάρπου
- αποθήκευσης του ελαιολάδου
- αποθήκευσης του ελαιοπυρήνα, και
- αποθήκευσης πρώτων και βοηθητικών υλών

Οι αποθηκευτικοί χώροι θα πρέπει να ικανοποιούν από πλευράς επιφάνειας τις ανάγκες του ελαιουργείου και από πλευράς συνθηκών τια απαιτήσεις που επιβάλλουν οι κώδικες ορθής υγιεινής πρακτικής και γενικότερα τα συστήματα πιστοποίησης των παραγωγικών διαδικασιών και διασφάλισης της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων

4.2.4. Χημικό εργαστήριο

Οι απαιτήσεις και οι ανάγκες άσκησης της δραστηριότητας του ελαιοτριβείου τόσο ως μονάδα επεξεργασίας τροφίμων όσο και ως επιχείρηση εμπορίας προϊόντος, επιβάλουν τη ύπαρξη ενός χημικού εργαστηρίου εντός των εγκαταστάσεων του.

Ένα χημικό εργαστήριο θα πρέπει να έχει την δυνατότητα πραγματοποίησης μια σειρά αναλύσεων προκειμένου να εξασφαλιστεί η σωστή ποιότητα του ελαιολάδου.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι για την σωστή οργάνωση και λειτουργία του ελαιοτριβείου γίνονται όλα και με βάση το πρότυπο ISO 22000:2005 HACCP στο οποίο αναφέρομαι αναλυτικά σε ακόλουθη υπόενοτητα.

4.3 ΚΛΑΔΟΣ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Από την ένταξη της χώρας μας στην ευρωπαϊκή ένωση το 1981 και μέχρι τις αρχές τις τρέχουσας δεκαετίας ο κλάδος των ελαιοτριβείων στην Ελλάδα ακόλουθη ανοδική πορεία.

Ο μεταποιητικός τομέας έχει επίσης εκμοντερνιστεί τα τελευταία χρονιά τα πάλαια ελαιοτριβεία είτε έκλεισαν η αντικατάστησαν τον εξοπλισμό τους με σύγχρονα μηχανήματα παραλαβής ελαιολάδου. Πάνω από 1000 μονάδες έπαψαν να λειτουργούν ενώ οι υπόλοιπες 2.530 χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο ντεκαντέρ. Το 74% των ελαιοτριβείων είναι 3φασεων ενώ το 24% ακολουθούν την κλασική μέθοδο. Οι μονάδες που χρησιμοποιούν 2φασες είναι πολύ λίγες.

Το 20% των ελαιοτριβείων είναι συνεταιριστικά ενώ τα υπόλοιπα ιδιωτικά. Τα ιδιωτικά ελαιοτριβεία είναι συνήθως μικρές οικογενειακές μονάδες. Κατά μέσο όρο ένα ελαιοτριβείο έχει 1-2 εξειδικευμένο προσωπικό και 3-4 μη εξειδικευμένο

Τα ελαιοτριβεία είναι διάσπαρτα σε όλη την Ελλάδα. Στο νόμο Μεσσηνίας λειτουργούν 261 ενώ στο Ηρακλείου 254.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Α/Α	ΝΟΜΟΣ/ΠΕΡΙΟΧΕΣ	1998- 1999	2002- 2003	2005- 2006	2009- 2010
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑΣ					
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	94	97	75	79
2	ΑΤΤΙΚΗΣ	52	54	41	50
3	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	46	67	43	42
4	ΕΥΒΟΙΑΣ	100	83	72	84
5	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	59	62	49	55
6	ΦΩΚΙΔΑΣ	23	23	17	19
7	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2	2	2	4
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ					
8	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	43	43	30	37

9	ΑΧΑΪΑΣ	127	129	104	105
10	ΗΛΕΪΑΣ	168	168	129	144
11	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	89	92	75	75
12	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	127	131	117	124
13	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	78	78	71	69
14	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	286	284	248	261
ΘΕΣΣΑΛΙΑ – ΗΠΕΙΡΟΣ					
15	ΛΑΡΙΣΑΣ	22	23	20	19
16	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	47	49	36	51
17	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	5	5	4	5
18	ΑΡΤΑΣ	9	9	7	7
19	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	27	27	25	24
20	ΠΡΕΒΕΖΗΣ	29	29	24	27

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ					
21	ΔΡΑΜΑΣ	2	2	1	3
22	ΕΒΡΟΥ	4	4	4	4
23	ΘΕΣ/ΚΗΣ	6	6	5	5
24	ΚΑΒΑΛΑΣ	19	19	17	20
25	ΞΑΝΘΗΣ	2	2	2	2
26	ΠΙΕΡΙΑΣ	5	6	6	6
27	ΣΕΡΡΩΝ	12	13	12	12
28	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	36	38	39	39
ΚΡΗΤΗ					
29	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	249	267	240	226
30	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	80	80	76	76
31	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	101	103	84	97

32	ΧΑΝΙΩΝ	135	140	121	132
ΝΗΣΙΑ					
33	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	43	47	36	39
34	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	46	46	42	46
40	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	133	134	101	105
41	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	20	20	22	22
42	ΛΕΣΒΟΥ	74	74	73	71
43	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	30	30	19	20
44	ΣΑΜΟΥ	30	31	26	26
45	ΧΙΟΥ	24	24	12	16
ΣΥΝΟΛΑ		2503	2541	2127	2249

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

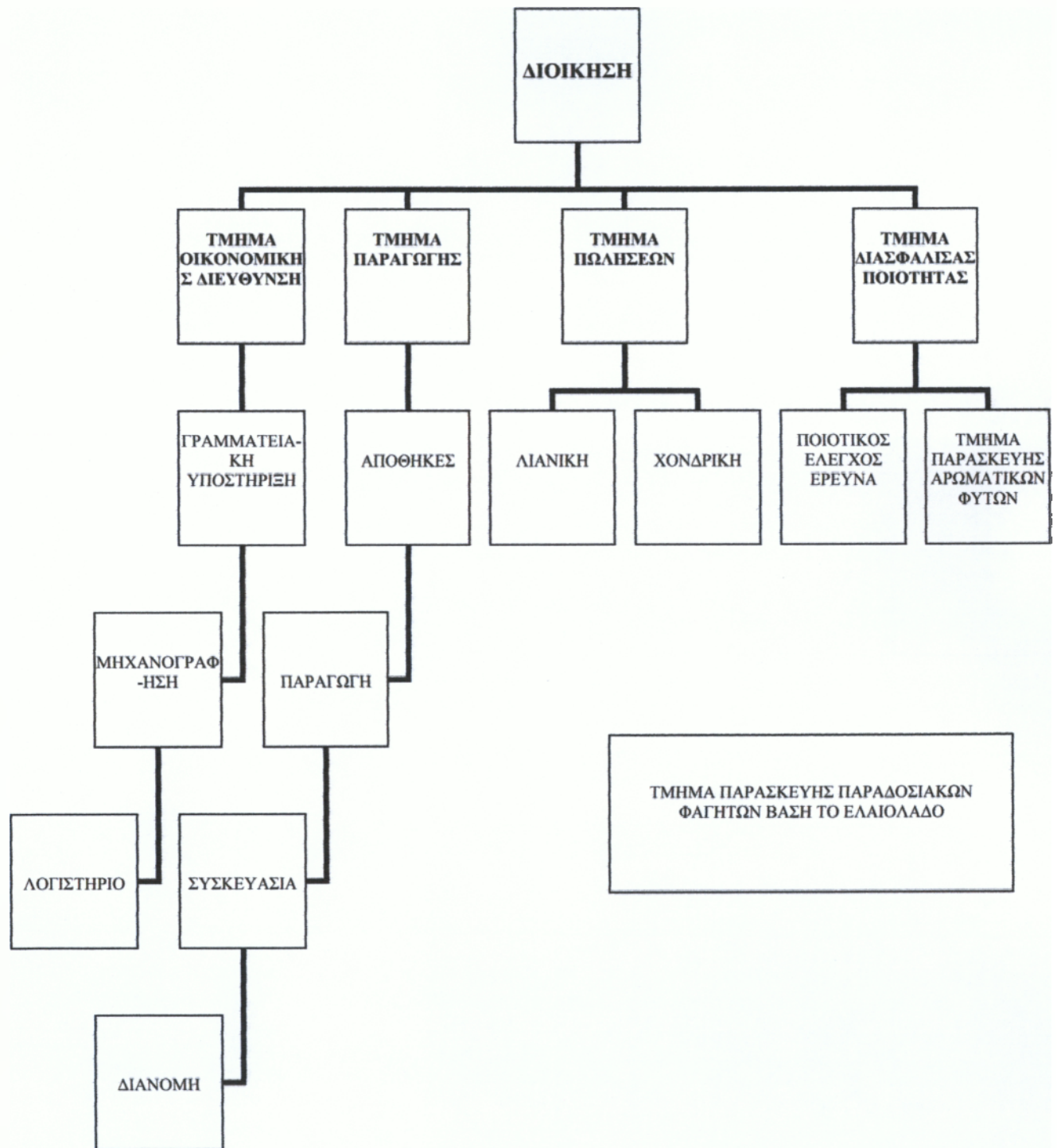
A/A	ΝΟΜΟΣ/ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝΤΑ	ΚΛΑΣΙΚΑ	3ΦΑΣΙΚΑ	3ΦΑΣΙΚΑ/2ΦΑΣΙΚΑ	2ΦΑΣΙΚΑ
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ						
1	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	75	4	75	0	0
2	ΑΤΤΙΚΗΣ	38	3	39	0	1
3	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	32	0	32	0	0
4	ΕΥΒΟΙΑΣ	44	14	60	0	0
5	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	45	0	49	0	1
6	ΦΩΚΙΔΑΣ	12	1	14	0	2
7	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2	0	2	0	0
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ						
8	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	-	-	-	-	-

9	ΑΧΑΪΑΣ	92	0	64	7	2
10	ΗΛΕΪΑΣ	124	0	122	0	0
11	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	72	0	67	8	9
12	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	128	0	125	2	0
13	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	57	6	65	0	1
14	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	142	0	93	0	46
ΘΕΣΣΑΛΙΑ – ΗΠΕΙΡΟΣ						
15	ΛΑΡΙΣΑΣ	15	0	14	0	1
16	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	26	0	24	0	2
17	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	5	0	4	0	1
18	ΑΡΤΑΣ	7	0	7	0	0
19	ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	17	2	15	0	0
20	ΠΡΕΒΕΖΗΣ	12	0	23	0	2

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ						
21	ΔΡΑΜΑΣ	2	0	2	0	0
22	ΕΒΡΟΥ	5	0	4	0	1
23	ΘΕΣΣ/ΚΗΣ	6	0	5	0	1
24	ΚΑΒΑΛΑΣ	-	-	-	-	-
25	ΞΑΝΘΗΣ	2	0	1	0	1
26	ΠΙΕΡΙΑΣ	6	0	3	3	1
27	ΣΕΡΡΩΝ	12	0	12	0	0
28	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	36	0	80	0	0
ΚΡΗΤΗ						
29	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	156	3	254	-	0
30	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	67	1	64	0	2
31	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	56	0	54	6	3

32	ΧΑΝΙΩΝ	110	3	96	4	17
ΝΗΣΙΑ						
33	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	22	6	30	0	0
34	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	41	0	25	10	6
40	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	101	12	89	0	0
41	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	14	3	10	0	1
42	ΛΕΣΒΟΥ	51	0	47	0	4
43	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	16	5	15	0	0
44	ΣΑΜΟΥ	18	0	18	0	0
45	ΧΙΟΥ	12	1	11	0	0
ΣΥΝΟΛΑ		1787		1794		132

4.3.1 Οργανόγραμμα ελαιοτριβείο

4.3.2 Προβλήματα

Είναι δεδομένο ότι η σωστή οργάνωση και λειτουργία ενός ελαιοτριβείου με βάση τις απαιτήσεις των νομών αλλά και τις αγορές αποτελεί πλέον αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στο συγκεκριμένο χώρο. αμφίβολα όμως εκείνο το όποιο αναδεικνύεται σε αναγκαία προϋπόθεση είναι η οικονομική βιωσιμότητα.

Δυστυχώς σήμερα ο κλάδος των ελαιοτριβείων στην Ελλάδα δεν είναι οικονομικά βιώσιμος, από όλες τις εκτιμήσεις ένα ελαιοτριβείο για να θεωρηθεί οικονομικά βιώσιμο πρέπει το ελάχιστο ετήσιο επίπεδο παράγωγης ελαιολάδου να είναι τουλάχιστον της τάξεως των 250¹τόνων.

4.4 ΤΥΠΟΙ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΗ ΜΑΝΗ

Είναι γεγονός ότι η καλλιέργεια του ελαιοδέντρου έχει ιστορία χιλιάδων χρόνων. Όμως, η βιομηχανική επεξεργασία του ελαιοκάρπου εκσυγχρονίστηκε στα διάφορα στάδια ελαιοπαραγωγής με εξαιρετικά βραδύ ρυθμό, σε σύγκριση με άλλα είδη γεωργικής παραγωγής. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο τρόπος με τον οποίο παραγόταν το λάδι από τον ελαιοκάρπο, θα μπορούσε κανείς να πει ότι ακολουθούσε την εξέλιξη του ανθρώπινου μυαλού και του πολιτισμού που ανέπτυξε ο άνθρωπος, σε μια ανοδική πορεία ανά τους αιώνες.

Σε ότι αφορά την περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης μέχρι σήμερα για την παραγωγή ελαιολάδου έχουν λειτουργήσει τέσσερις βασικοί τύποι ελαιοτριβείων. Ο αρχαιότερος τύπος ελαιοτριβείου ήταν το "χάι-χούπ", που αποτελούνταν από μια κυλινδρική πέτρα και μια πέτρινη γούρνα με αυλό ροής, το λιμπί. Το πρωτόγονο αυτό ελαιοτριβείο λειτουργούσε ως εξής: έλιωναν τις ελιές μέσα σε ένα τσουβάλι κυλώντας τον κύλινδρο από πάνω, μετά με ένα ξύλο, που τοποθετούσαν μεταξύ κυλίνδρου και πολτού, πίεζαν ο ένας από τη μια και ο άλλος από την άλλη και έβγαζαν το λάδι. Το λάδι που παραγόταν μαζευόταν σε μια άλλη μικρότερη γούρνα,

στην οποία και έπεφτε μέσα.

Όμως, στα μέσα του 19ου αι. έγινε για πρώτη φορά η εγκατάσταση του "μοντέρνου" για την εποχή εκείνη ελαιοτριβείου, το οποίο ήταν το χειροκίνητο και αργότερα το ζωοκίνητο ελαιοτριβείο. Αυτό αποτελούνταν από μια αψίδα που είχε όρθια λιθάκια, ένα ή δύο σε αριθμό, τα οποία γύριζε συνήθως ένα άλογο, και από το πιεστήριο, το οποίο αρχικά ήταν ξύλινο και αργότερα έγινε σιδερένιο με μοχλούς που πολλαπλασίαζαν την ανθρώπινη μυϊκή δύναμη. Το ελαιολάδο το διαχώριζαν από το θερμό το ζεστό νερό που χρησιμοποιούσαν για να παραχθεί το ελαιολάδο στο ελαιοτριβείο) με ένα ειδικό σκεύος, την μπότσα .

Σχετικά με τους υπόλοιπους τύπους ελαιοτριβείων που έχουν λειτουργήσει μέχρι σήμερα στη Μεσσηνιακή Μάνη, ένας από αυτούς είναι εκείνος του νεότερου "εργοστασίου" με τη χρήση μηχανικής και αργότερα ηλεκτρικής ενέργειας και με την αντίστοιχη διαφοροποίηση στον εξοπλισμό των εγκαταστάσεων. Όμως, το πιο

πρόσφατο ελαιοτριβείο είναι το φυγοκεντρικό.

Τα ελαιοτριβεία, συνήθως, βρίσκονται μέσα σε κάποιο χωριό της Μεσσηνιακής Μάνης ή κοντά σε κάποιο κεντρικό σημείο του εκάστοτε χωριού, με σκοπό να καταλήγουν τα απόβλητα στο πλησιέστερο ποτάμι και τελικά στη θάλασσα.

Όμως, η τοποθέτηση των ελαιοτριβείων σχετίζεται άμεσα με τον τύπο τους. Πιο συγκεκριμένα, οι παραδοσιακοί τύποι ελαιοτριβείων (χειροκίνητα ή ζωοκίνητα), συνήθως φιλοξενούνταν στο ισόγειο του παραδοσιακού σπιτιού, το οποίο ονομαζόταν “καμάρα” του σπιτιού. Στον όροφο κατοικούσε ο ιδιοκτήτης του σπιτιού. Βέβαια, ο εξοπλισμός των ελαιοτριβείων (μυλόπετρες, λιμπί, τσαντίλες, πυθάρια κ.ά.) ή μέρος αυτών, παρέμεινε σε κάποιο βαθμό έως σήμερα στον αρχικό χώρο τους, είτε γιατί ο χώρος αυτός εγκαταλείφθηκε, επειδή ήταν ανεπαρκής ή επειδή έφυγαν βίαια οι ιδιοκτήτες λόγω πολέμου ή αστικοποίησης, είτε επειδή ο χώρος εξακολούθησε να λειτουργεί. Έτσι, άλλα ελαιοτριβεία λειτουργούν ως παραγωγικές μονάδες και διατηρούν τα προγενέστερα στοιχεία τους άλλα ελαιοτριβεία εξυπηρετούν αποθηκευτικές ή άλλες ανάγκες (στάβλοι, κοτέτσια) ή τέλος, επειδή ορισμένα από αυτά αλλάζουν χρήση π.χ. γίνονται σπίτια, παραμένουν σαν στοιχείο της πορείας τους μέσα στον χρόνο .

4.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΑΙΟΚΑΡΠΟΥ ΣΤΟ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ

➤ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

Έχει τεράστια σημασία η καλή διοργάνωση της ροής των αποθηκευμένων παρτίδων του προϊόντος στο ελαιοτριβείο η οποία πρέπει να εξασφαλίζει την μικρότερη διάρκεια χρόνου που περνάει από την στιγμή που η ελιά μαζεύτηκε μέχρι την άφιξή της εμπρός στην μηχανή ή εγκατάσταση πλύσης.

Τα όρια της διάρκειας αυτού του χρόνου για τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ είναι καθορισμένα από τις προδιαγραφές για καθένα από αυτά ανάλογα με τον τρόπο συλλογής των ελιών γιατί επιδρά σημαντικά στην ποιότητα του λαδιού.

Οι ελιές με οποιονδήποτε τρόπο έχουν μαζευτεί περιέχουν φύλλα, ξένα σώματα, χώματα, πέτρες, ξύλα, κ.ά. γι αυτό μεταφέρονται μπρος σε μία μηχανή ή εγκατάσταση ύστερα εισάγονται σ' αυτή και με την χρήση πιεσμένου αέρα γίνεται η αποφύλλωση και η αφαίρεση κάθε ελαφρού αντικειμένου αναμιγμένου με τον καρπό.

Μέχρι την άφιξη της σύγχρονης τεχνολογίας (μεταπολεμικά) το καθάρισμα των ελιών γινόταν με το λίκνισμα πετώντας με ένα ξύλινο φτυάρι τον καρπό ενάντια στον αέρα σε απόσταση 4-5 μέτρων. Έτσι τα πιο ελαφρά αντικείμενα (φύλλα, σκόνες, ξύλα) δεν έφταναν στον σωρό που σχηματιζότανε ενώ ένας βοηθός καθάριζε τον σωρό από τα βαριά ξένα σώματα που έφταναν.

➤ ΠΛΥΣΙΜΟ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

Το πλύσιμο του ελαιοκάρπου γίνεται σε πλυντήρια που αποτελούν μέρος του μηχανολογικού εξοπλισμού του ελαιοτριβείου. Σ' αυτά ο καρπός υποβάλλεται σε πλύση κάτω από την δύναμη του τρεχούμενου νερού το οποίο αναδύει τις ελιές στέλνοντας τα βαριά σώματα στον πάτο της δεξαμενής και τα ελαφρά στην επιφάνεια απ' όπου αποβάλλονται.

Για την καλύτερη απομάκρυνση των ακαθαρσιών χρησιμοποιούνται νερό χλιαρό και

ιδιαίτερα απορρυπαντικά

Σήμερα οι πλυμένες ελιές μεταφέρονται με μίαντα ή με ατέρμονα κοχλία στο θρυπτήριο, που περιέχει ένα μηχανικό σπαστήρα ,το κύριο στάδιο της επεξεργασίας του λιοτριβιού.

Στο θρυπτήριο γίνεται το σπάσιμο του καρπού και η ανάμικτη πολτοποιημένη ύλη που προκύπτει, η ελαιοζύμη ή χαμούρι αποτελείται από τα υγρά και στερεά συστατικά της ελιάς.

Υπάρχουν διάφορες τυπολογίες μεταλλικών θρυπηρίων (κυλινδρόμυλος, σφυρόμυλος, οδοντωτοί δίσκοι). Σήμερα χρησιμοποιούνται ο σφυρόμυλος και οι οδοντωτοί δίσκοι.

Μέχρι εδώ και λίγες δεκαετίες ο θρυμματισμός του καρπού γινότανε με πέτρινους μύλους αποτελούμενους από μια μεγάλη οριζόντια κυκλική γρανιτένια πέτρα πάνω στην οποία κινούνταν κυκλικά δύο ή τρεις όρθιες μυλόπετρες οι οποίες πατούσαν κι έτριβαν τις ελιές που ρίχγονταν πρώτα με τα χέρια και αργότερα μηχανικά. Η τεχνολογία αυτή ανακαλύφθηκε από τους Έλληνες κατά την ελληνοιστική περίοδο κι έφτασε μέσω των ρωμαίων και των βυζαντινών στην σύγχρονη εποχή. Οι Λατίνοι ονόμαζαν τον μύλο αυτό *trapetum* και πέρασε στην ελληνική σαν τροπήιο η ελαιότροπον. Την κινητήρια ενέργεια την έδιναν για αιώνες τα ζώα και μόνο από τα τέλη του 19ου αιώνα άρχισαν να χρησιμοποιούνται οι μηχανές. Σε πολλά μέρη της Ελλάδας τα ζωοκίνητα ελαιουργεία λειτουργούσαν μέχρι την δεκαετία του 1950.

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω στο κεφάλαιο αυτό οι αρχαίοι, πριν την ανακάλυψη του μύλου για το άλεσμα της ελιάς, χρησιμοποιούσαν διάφορες τεχνικές μεταξύ των οποίων και το λιώσιμο πατώντας τις ελιές με ξυλοπάπουτσα και χειροκίνητους μύλους διαφόρων μορφών οι οποίοι ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης συνέχισαν να χρησιμοποιούνται από ένα μέρος των αγροτών. Μέχρι εδώ κι έναν αιώνα χειροκίνητοι μύλοι χρησιμοποιούνταν και στην Πελοπόννησο. Στα μέρη που δεν υπήρχαν μύλοι με μυλόπετρες. Ένας απ' αυτούς ήταν ο κύλιντρας ή χάι-χουπ . Πάνω με μια μεγάλη και βαθουλή πέτρινη πλάκα οι ελιές αλέθονταν κυλώντας μια άλλη κυλινδρική πέτρα με διάμετρο 30-40 εκ και 60-70 εκ μήκους.

➤ ΜΑΛΑΞΗ

Για να γίνει ο διαχωρισμός του λαδιού από την ελαιοζύμη που βγαίνει από το θρυπτήριο

πρέπει αυτή να ομογενοποιηθεί και να γίνει πιο συνεκτική ώστε να επιτρέψει την μεγίστη εξαγωγή λαδιού.

Ο μαλακτήρας είναι συσκευή ομογενοποίησης της ελαιοζύμης. Πρόκειται για ένα θάλαμο σαν ημικυκλική σκάφη με διπλά τοιχώματα όπου ανάμεσα τους περνά ζεστό νερό για την ρύθμιση της θερμοκρασίας. Στο εσωτερικό του περιστρέφονται μια σειρά αναδευτήρων που ανακατεύουν συνεχώς την ελαιοζύμη. Ο μαλακτήρας μπορεί να είναι οριζόντιος ή και κάθετος μάλαξη διαρκεί γύρω τα 30 λεπτά. Η θερμοκρασία της μάλαξης δεν πρέπει να ξεπερνά τους 30°C. Το ίδιο και σε όλες τις άλλες φάσεις. Γι αυτό λέγεται επεξεργασία εν ψυχρώ.

Η ελαιοζύμη δεν πρέπει να έρχεται σε επαφή με τον ατμοσφαιρικό αέρα γιατί έτσι χάνονται μια σειρά οργανοληπτικών συστατικών από τα οποία εξαρτώνται το άρωμα, η οσμή και η γεύση του λαδιού. Γι αυτό είναι πιο κατάλληλοι οι κατακόρυφοι μαλακτήρες επειδή προστατεύουν περισσότερο την ελαιοζύμη από την ατμόσφαιρα.

➤ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΥΜΟΥ

Όταν έχει πια επιτευχθεί η μάλαξη η ελαιοζύμη είναι έτοιμη για την φάση του διαχωρισμού των στερεών από τον φυτικό χυμό που περιέχει και το λάδι.

Σήμερα ο διαχωρισμός του φυτικού χυμού από τον πυρήνα γίνεται με φυγοκεντρικές μηχανές οι οποίες εκμεταλλεύονται το διαφορετικό ειδικό βάρος που έχουν τα βασικά συστατικά της ελαιοζύμης: τα στερεά, το νερό και το λάδι.

Οι μηχανές αυτές διαχωρίζουν και απομακρύνουν ξεχωριστά τον πυρήνα αρκετά στεγνό (25% υγρασία), το νερό και το λάδι μαζί με ένα ποσοστό νερού.

Για τον τελικό διαχωρισμό το μίγμα φυτικού χυμού και λαδιού περνάει από έναν άλλο φυγοκεντρικό διαχωριστήρα.

Ενώ δεν είναι απόλυτα γνωστές οι μέθοδες εξαγωγής του λαδιού από τον πολτό κατά την προϊστορική περίοδο κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν πολλαπλοί μέθοδοι μεταξύ των

οποίων και των στύψιμο του πολτού μέσα σε σάκους στρίβοντας τις άκρες τους, αργότερα, το στύψιμο πάντα σε σάκους μηχανοποιήθηκε. Έτσι ιστορικές πηγές μαρτυρούν την χρήση μεγάλων δοκαριών (μοχλών) η μια άκρη των οποίων ήταν αγκιστρωμένη σ' ένα τοίχο κι αφού το δοκάρι ακουμπούσε μέσω μιας πλάκας στους σάκους γεμάτους πολτό στην άλλη άκρη κρεμούσαν βάρη ή ανεβαίνουν οι ίδιοι οι εργάτες.

Στα παραδοσιακά λιοτρίβια με τις μυλόπετρες ο διαχωρισμός του φυτικού χυμού από τον πυρήνα ήταν μια πολύπλοκη εργασία.

Έβαζαν την ελαιοζύμη με τα χέρια σε σάκους από λινό ή γιδότριχα (πιο πρόσφατα από νάιλον), τις τσαντίλες ή μιτάφια, σχήματος φακέλου, τους οποίους στοιβαζαν (20-25 κομμάτια) στο πιεστήριο. Η στοιβα αυτή λέγεται στάμα. Για το γέμισμα των τσαντίλων χρησιμοποιούσαν την μαστέλα, δοχείο με το οποίο μετριόταν η ποσότητα τις ελαιοζύμης που έπρεπε να μπει. Η ποσότητα και η διάταξη της στην τσαντίλα απαιτούσε πείρα γι αυτό γινόταν από τον караβοκύρη, τον υπεύθυνο του τσούρμου, των λιοτριβείων.

Τα πιεστήρια ήταν μέχρι τον 19ο αιώνα ξύλινης κατασκευής και βασιζόνταν, για την πίεση, στην χρήση μιας ξύλινης μεγάλης βίδας (κοχλίας), το λεγόμενο αδράχτι, στην άκρη της οποίας ήταν προσαρμοσμένη η ξύλινη πλάκα πίεσης και η υποδοχή της μανέλας ή μάινας (ένα μακρύ και σκληρό ξύλο) που λειτουργούσε σαν μοχλός για το γύρισμα της βίδας η οποία έτσι κατέβαζε την πλάκα πίεσης . Το αδράχτι βίδωνε σ' ένα σταθερό οριζόντιο άξονα στο ανώτερο μέρος του πιεστηρίου. Το επάνω μέρος του πιεστηρίου που πίεζε την μάζα λεγόταν πλάντρα. Η μάινα με την μία άκρη έμπαινε στην υποδοχή του κοχλία και στην άλλη άκρη ήταν δεμένη με ένα χονδρό μακρύ σχοινί. Το σχοινί με την σειρά του δενόταν, με την άλλη άκρη του, σε ένα περιστρεφόμενο κορμό δέντρου, τον εργάτη. Ο εργάτης ήταν κάθετα τοποθετημένος σε απόσταση από το πιεστήριο για να μπορούν να γυρίζουν γύρω του. Είχε δε δύο οριζόντιες σταυρωτές τρύπες όπου τοποθετούνταν δύο ξύλινοι μοχλοί. Έτσι δύο ή τέσσερις άνδρες περιέστρεφαν τον εργάτη διακλώνοντας το σχοινί και αυτό μέσω της μάινας περιέστρεφε τον κοχλία ο οποίος κατέβαζε την πλάκα πίεσης στύβοντας έτσι τις τσαντίλες.

Ο φυτικός χυμός που έκρεε με το στύψιμο του στάματος έτρεχε στο κάτω μέρος του πιεστηρίου απ' όπου και συλλεγόταν στο λιμπί, δοχείο αρχικά ξύλινο κι ύστερα σιδερένιο με τουλάχιστον δύο-τρία διαμερίσματα, στο οποίο γινότανε ο διαχωρισμός του λαδιού από τα φυτικά υγρά και το νερό.

Η πρώτη πίεση ήταν ελαφρότερη και γινότανε τραβώντας κατευθείαν την μάινα ή μανέλα.

Αυτό το πρώτο λάδι, το αθέρμιγο, ήταν απaráμιλλο, αρίστης ποιότητας. Η δεύτερη πίεση, πιο δυνατή, γινόταν με τον εργάτη και για να διευκολυνθεί το βγάλσιμο του χυμού έριχναν στις τσαντίλες με την μπότσα βραστό νερό. Το δεύτερο λάδι ήταν έτσι θερμασμένο και η ποιότητά του αρκετά χαμηλή.

Αργότερα το χειρονακτικό πιεστήριο αντικαταστάθηκε από το υδραυλικό. Και είναι ακόμη σε χρήση, έστω κι αν περιθωριακά, είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Κι αυτό γιατί το λάδι που προέρχεται από το υδραυλικό πιεστήριο είναι κι αυτό εκλεκτής ποιότητα. Έχει όμως μεγαλύτερο κόστος παραγωγής.

➤ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

Τα υγρά που προέρχονται από τον προηγούμενο διαχωριστήρα οδηγούνται με τις κατάλληλες σωληνώσεις στο επόμενο, και πιο κρίσιμο, στάδιο επεξεργασίας. Εκείνο του τελικού διαχωρισμού του λαδιού.

Χρησιμοποιούνται γι' αυτό φυγοκεντρικοί διαχωριστήρες άλλου τύπου. Οι φυγοκεντρικές μηχανές αυτές εκμεταλλεύονται την διαφορά του ειδικού βάρους των βασικών συστατικών του χυμού (στερεά , νερό, λάδι).

Ο χυμός εισέρχεται συνεχώς, χωρίς διακοπή, στην μηχανή. Οι εσωτερικοί της δίσκοι, οι οποίοι περιστρέφονται γύρω από κατακόρυφο άξονα με μια ταχύτητα περιστροφής 6.000-7000 στροφών, ξεχωρίζουν το λάδι από τον υπόλοιπο χυμό και χωρίς διακοπή εκρέουν από την μηχανή με διαφορετικές κατευθύνσεις.

Το νερό αποτελεί τον λιώσιμο ενώ το λάδι παίρνει το δρόμο της πρώτης αποθήκευσης στο ελαιοτριβείο κι από κει στις αποθήκες των εγκαταστάσεων εμφιάλωσης.

Η διαχώριση του λαδιού που προερχότανε από τα παλιά πιεστήρια γινότανε στο λιμπί όπου το λάδι όντας ελαφρότερο απ' το νερό (ειδικό βάρος 900 γρ/λίτρο) αναβαίνει στην επιφάνεια. Απ' όπου μαζευότανε με ειδικά δοχεία.

Σε μια δεύτερη φάση ο διαχωρισμός του λαδιού που προέρχεται από τα υδραυλικά

πιστήρια άρχισε να γίνεται με την μέθοδο της φυγοκέντρισης.

4.6 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Συστήματα πιστοποίησης ασφάλειας τροφίμων

Οι ισχύουσες σήμερα γενικές κατηγορίες πιστοποίησης διακρίνονται ως εξής i)

Πιστοποίηση Πρωτογενούς παραγωγής

- EUREPGAP
- AGRO 2.1 & 2.2
- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ QS
- TESCO NA TURES CHOICE
- EUREPGARIFA
- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ NON GMO ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

Πιστοποίηση Μεταποίησης

- ISO 22000:2005
- IFS VERSION 4, 2005
- BRC GLOBAL STANDARD, 2005
- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΟΤ 1416 (ΥΠΟ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ)
- CODEX ALIMENTARIUS - HACCP (ΥΠΟ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ)

2. Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης

Τα ισχύοντα σήμερα, περισσότερο γνωστά και διαδεδομένα συστήματα διαχείρισης ποιότητας είναι τα εξής :

- EN ISO 9001 :2000

- EN 15038

Τα πιο διαδεδομένα συστήματα ασφαλείας τροφίμων τα οποία πιστοποιούνται, είναι τα εξής :

- HACCP codex alimentarius commission CAC/ RCP
- ISO 22000:2005

4.6.1 Πρότυπο ISO 22000:2005

Το πρότυπο ISO 22000:2005 είναι ένα Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας των Τροφίμων που έχει αντικαταστήσει το Ελληνικό πρότυπο ΕΛΟΤ 1416. Στόχος είναι η διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων, δηλαδή η επίτευξη προϊόντων διατροφής ασφαλών για την υγεία του καταναλωτή. Το Σύστημα μπορεί να εφαρμοστεί σε επιχειρήσεις όλων των μεγεθών και των ειδών διατροφής. Το πρότυπο αυτό δεν εξετάζει ποιοτικά χαρακτηριστικά, αλλά εστιάζει στην Ασφάλεια του Τροφίμου. Εξετάζει τους παράγοντες κινδύνου για την δημόσια υγεία που μπορούν να επηρεάσουν το τρόφιμο (π.χ. μικρόβια, χημικές ουσίες, ξένες ύλες) σε όλα τα στάδια της παρασκευής του και προτείνει τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Το **ISO 22000:2005** αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, για τη Διαχείριση της Ασφάλειας των Τροφίμων. Όταν στο εφαρμοζόμενο σύστημα συμπεριληφθούν και οι κανόνες Ορθής Βιομηχανικής Πρακτικής (**GMP**) και Ορθής Υγιεινής Πρακτικής (**GHP**) η επιχείρηση διαθέτει ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων. Ειδικά, για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις οποιουδήποτε μεγέθους εφαρμόζονται τα Συστήματα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης (ΣΟΔ) **AGRO 2-1** και **2-2**. Στόχος είναι η διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των προϊόντων με σεβασμό στο περιβάλλον, χρησιμοποιώντας κατάλληλα διαμορφωμένη παραγωγική διαδικασία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

5.1 Η ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η σύγχρονη και συστηματική τυποποίηση στην Ελλάδα παρέμενε άγνωστη για πολλά χρόνια εξαιτίας της βιομηχανικής υπανάπτυξης. Ενώ στα βιομηχανικά αναπτυγμένα κράτη είχαν ιδρυθεί Εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης, ήδη από τις αρχές του εικοστού αιώνα (από το 1901 στη Μεγάλη Βρετανία ο BSI, το 1926 ο γαλλικός οργανισμός τυποποίησης AFNOR, το 1922 ο γερμανικός οργανισμός τυποποίησης DIN), στην Ελλάδα το ρόλο αυτό είχαν οι αρμόδιες νομοθετικές αρχές και οι προδιαγραφές που εκδίδονταν από αυτές με νόμο. Η έλλειψη εθνικών προδιαγραφών είχε ως αποτέλεσμα πολλές ελληνικές επιχειρήσεις να ακολουθήσουν τις προδιαγραφές άλλων χωρών, υιοθετώντας αυτόματα και την αντίστοιχη τεχνολογία της εκάστοτε χώρας.

Παρόλα αυτά το 1976 βάση το άρθρο 1 του νομού 372/1976 ιδρύθηκε ο ελληνικός οργανισμός τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και από το 1997 λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρία.

Παρόλη λοιπόν την τεράστια παράδοση και το γεγονός ότι η χώρα μας κατέχει την τρίτη θέση στην παγκόσμια παραγωγή ελαιόλαδου και την πρώτη σε εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο εντούτοις τα οικονομικά οφέλη για τον Έλληνα ελαιοπαραγωγό είναι αρκετά περιορισμένα, αφού το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών αφορά χύμα ελαιόλαδο.

Ενδεικτικά, ενώ το 2007 η συνολική ποσότητα εξαγωγών ελαιολάδου προς τις χώρες της ΕΕ ανήλθε σε 104.000 τόνους, μόνο 8.500 τόνοι αφορούσαν τυποποιημένο ελαιόλαδο (ποσοστό 8%). Η υπόλοιπη ποσότητα 95.500 τόνοι (ποσοστό 92%) αφορούσαν χύμα ελαιόλαδο. Επιπλέον 9.400 τόνοι ελαιολάδου διατέθηκαν σε Τρίτες χώρες (όλο εμφιαλωμένο).

5.1.1 Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης (ΕΛΟΤ)

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω ο ελληνικός οργανισμός τυποποίησης (ΕΛΟΤ)

ιδρύθηκε το 1976 με βάση το άρθρο 1 του νομού 372/1976. Σκοπός του ΕΛΟΤ είναι η προαγωγή και εφαρμογή της τυποποίησης και των δραστηριοτήτων που είναι συναφείς και απορρέουν από αυτή. Συγκεκριμένα, στις δραστηριότητες του ΕΛΟΤ είναι:

α) Η σύνταξη, έκδοση και διάθεση προτύπων και προδιαγραφών που αναφέρονται σε προϊόντα, με εξαίρεση τα γεωργικά προϊόντα, και σε διεργασίες, δραστηριότητες, οργανισμούς, συστήματα, πρόσωπα ή συνδυασμούς αυτών, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο τυποποίησης.

β) Η σύσταση και υποστήριξη επιτροπών ή ομάδων εργασίας για τη μελέτη θεμάτων που εμπíπτουν στο σκοπό και στις αρμοδιότητές του, η ανάθεση τέτοιων μελετών σε υφιστάμενες επιτροπές, ομάδες εργασίας ή πρόσωπα, καθώς και ο συντονισμός και η αξιοποίηση όλων των σχετικών εργασιών και μελετών που αφορούν την τυποποίηση στην Ελλάδα.

γ) Η δημιουργία αρχείου ελληνικών, διεθνών και εν γένει αλλοδαπών προτύπων και προδιαγραφών, καθώς και η συγκέντρωση, ανταλλαγή και διάδοση με κάθε πρόσφορο μέσο δημοσιευμάτων και πληροφοριών σχετικών με το σκοπό και τις αρμοδιότητές του.

δ) Η έκδοση κάθε είδους εργασιών, μελετών και περιοδικών σχετικών με το σκοπό και τις αρμοδιότητές του.

ε) Η καθιέρωση και απονομή σημάτων συμμόρφωσης.

στ) Η καθιέρωση και χορήγηση πιστοποιητικών συμμόρφωσης.

ζ) Η ίδρυση και λειτουργία ινστιτούτων και εργαστηρίων και η διενέργεια δοκιμών και ελέγχων.

η) Η παροχή κάθε μορφής υπηρεσιών πληροφόρησης και εκπαίδευσης σχετικών με το σκοπό και τις αρμοδιότητές του.

θ) Η υλοποίηση ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων σχετικών με το σκοπό του.

Σύμφωνα με το σκοπό ίδρυσης και λειτουργίας του ΕΛΟΤ οι δραστηριότητες του

οργανισμού αφορούν την τυποποίηση σχετικά με προϊόντα. Οι δραστηριότητες του ΕΛΟΤ εντάσσονται στους παρακάτω τομείς.

- α) Τυποποίηση.
- β) Θέσπιση προτύπων.
- γ) Θέσπιση προδιαγραφών.
- δ) Πιστοποίηση.
- ε) Θέσπιση συστημάτων πιστοποίησης.
- στ) Απονομή σημάτων συμμόρφωσης.
- ζ) Απονομή πιστοποιητικού συμμόρφωσης.

Η τυποποίηση είναι μια από τις κύριες δραστηριότητες του ΕΛΟΤ. Αυτή υλοποιείται μέσα από την εκπόνηση, έκδοση και προώθηση της εφαρμογής και χρήσης Ελληνικών προτύπων και τυποποιητικών εγγράφων.

Ο Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης είναι ο μοναδικός οργανισμός, σε εθνικό επίπεδο, έγκρισης, έκδοσης και διάθεσης των Ελληνικών Προτύπων. Αντίστοιχοι Οργανισμοί υπάρχουν σε όλα σχεδόν τα κράτη του κόσμου.

Τα πρότυπα και τυποποιητικά έγγραφα του ΕΛΟΤ μπορεί να προέρχονται από την:

- Υιοθέτηση, ως Ελληνικών, ευρωπαϊκών προτύπων, τα οποία εκπονούνται από εκπροσώπους-εμπειρογνώμονες των Εθνικών Οργανισμών Τυποποίησης των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω διαδικασιών που εποπτεύουν οι ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης: η European Committee for Standardization-(CEN), η European Committee for Electrotechnical Standardization-(CENELEC) και το European Telecommunications Standards Institute-(ETSI). Σημειώνεται ότι τα ευρωπαϊκά πρότυπα υιοθετούνται καταρχήν στη γλώσσα που παρήχθησαν (Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική) και όταν υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι γίνεται ακριβής μετάφραση του περιεχομένου του προτύπου, στην Ελληνική.

- Υιοθέτηση ως έχουν ή με τροποποιήσεις, προτύπων, τα οποία εκπονούνται από τους διεθνείς Οργανισμούς Τυποποίησης International Organization for Standardization-(ISO), International Electrotechnical Commission-(IEC), όργανα στα οποία συμμετέχει και ο ΕΛΟΤ.

- Εκπόνηση αμιγώς εθνικών προτύπων και τυποποιητικών εγγράφων, για την κάλυψη άμεσων αναγκών της εθνικής μας Οικονομίας και εφόσον δεν υφίστανται αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα.

- Σημειώνεται ότι η εφαρμογή των προτύπων είναι προαιρετική, εκτός εάν νομοθετικές ή κανονιστικές, εθνικές ή ευρωπαϊκές διατάξεις την καθιστούν υποχρεωτική.

Ο ΕΛΟΤ εκπροσωπεί και την Ελλάδα στις παγκόσμιες και ευρωπαϊκές Οργανώσεις Τυποποίησης:

- Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO)
- Διεθνή Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC)

5.1.2 Θεμελιώδεις Αρχές της Τυποποίησης

Η Τυποποίηση στην Ελλάδα στηρίζεται στις εξής θεμελιώδεις αρχές:

- Ικανοποίηση αναγκών

(Τα αμιγώς ελληνικά πρότυπα και οι ελληνικές προδιαγραφές πρέπει να ικανοποιούν ανάγκες της παραγωγής, της κατανάλωσης προϊόντων και υπηρεσιών, της επιστήμης

και της τεχνολογίας, καθώς και άλλων τομέων της εθνικής οικονομίας και της κοινωνίας.)

➤ Συναίνεση

(Τα ελληνικά πρότυπα πρέπει να απεικονίζουν την ευρύτερη δυνατή συμφωνία απόψεων και τη συναίνεση όλων των ενδιαφερομένων για το αντίστοιχο θέμα, σε εθνικό επίπεδο.)

➤ Αντικειμενικότητα

(Τα ελληνικά πρότυπα και οι ελληνικές προδιαγραφές πρέπει να εκπονούνται επ' ωφελεία ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας. Οι διατάξεις που περιλαμβάνονται σε αυτά δεν παρέχουν συγκριτικό πλεονέκτημα σε προϊόν ή υπηρεσία οιοδήποτε προμηθευτή.)

➤ Σύγχρονη τεχνολογία

(Τα ελληνικά πρότυπα και οι ελληνικές προδιαγραφές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την εκάστοτε επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη, εφαρμόζονται, συμπληρώνονται, εκσυγχρονίζονται και αναθεωρούνται εναρμονιζόμενα με τις συνθήκες που διαμορφώνονται κάθε φορά στην ελληνική πραγματικότητα.)

➤ Ελληνική Γλώσσα

(Τα αμιγώς ελληνικά πρότυπα και οι ελληνικές προδιαγραφές πρέπει να συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα κατά τρόπο σαφή και ομοιογενή από άποψη ορολογίας, συμβόλων και εκφράσεων.)

➤ Εθελοντικός χαρακτήρας

(Η εκπόνηση ελληνικών προτύπων πρέπει να στηρίζεται στη θέληση όλων των ενδιαφερομένων μερών να επιτευχθεί εθελοντικά συμφωνία μεταξύ τους, για έναν ή περισσότερους δηλωμένους σκοπούς.)

5.2 ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Η τυποποίηση του ελαιολάδου αποτελεί κύριο παράγοντα της εξασφάλισης των καταναλωτών για τη γνησιότητα και την ποιότητα του προϊόντος. Το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο είναι ένα απόλυτο φυσικό προϊόν, που παραλαμβάνεται όπως ακριβώς βγαίνει από το ελαιοτριβείο, χωρίς καμία επεξεργασία ή πρόσμιξη. Τα επώνυμα, τυποποιημένα ελαιόλαδα ελέγχονται αυστηρά και σταθερά από τους αρμόδιους φορείς. Οι έλεγχοι αυτοί αποτελούν την ασφάλεια για τους καταναλωτές και εγγυούνται την καθαρότητα του τελικού προϊόντος.

Οι έλεγχοι γίνονται πάντα βάσει των προδιαγραφών που έχει ορίσει ο ευρωπαϊκός κανονισμός ελαιολάδου.

Κατά την τυποποίηση πρέπει οπωσδήποτε να αναγράφονται υποχρεωτικές ενδείξεις όπως η ημερομηνία λήξης αλλά και τα στοιχεία του τυποποιητή. Οι συσκευασίες που χρησιμοποιούνται έχουν επιλεγεί με αυστηρά κριτήρια για την ποιοτική διασφάλιση του προϊόντος. Γι' αυτό το λόγο είναι εφοδιασμένες με πώμα ασφαλείας για την αποφυγή νοθείας.

Υπάρχουν μερικοί σύνδεσμοι που βοηθούν στην καλύτερη πραγματοποίηση του τομέα της τυποποίησης και τον εξαγωγών ελαιολάδου στην Ελλάδα οι όποιοι είναι :

- ΣΕΒΙΤΕΛ (σύνδεσμος ελλήνων βιομηχάνων τυποποίησης ελαιόλαδου)
- ΕΣΒΙΤΕ (σύνδεσμος βιοτεχνών ελαιολάδου).
- ΣΑΣΟΤΕ

Οι στόχοι των συνδέσμων αυτών είναι η ανάδειξη και προώθηση της ποιοτικής ανωτερότητας του ελληνικού εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου εντός και εκτός Ελλάδος ,η εξυγίανση της εσωτερικής αγοράς μέσα από την αύξηση της κατανάλωσης επώνυμου ελαιολάδου ,η διεύρυνση της παρουσίας του ελληνικού ελαιολάδου στις μεγάλες αγορές του

εξωτερικού.

5.2.1 Τυποποιητικές μονάδες ελαιολάδου

Οι υπάρχουσες τυποποιητικές μονάδες ελαιολάδου στην Ελλάδα διαθέτουν συνολική παραγωγική δυναμικότητα η οποία ξεπερνά κατά πολύ όχι μόνο τις ανάγκες της αγοράς του επώνυμου ελαιολάδου, αλλά και του συνόλου της παραγωγής του προϊόντος σε επίπεδο χώρας. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι να εμφανίζει ο κλάδος σχετικά χαμηλό βάθος αξιοποίησης του υφιστάμενου παραγωγικού δυναμικού και των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί. Πρόκειται για ένα κλάδο ο οποίος θεωρείται και είναι κορεσμένος από πλευράς ευκαιριών.

Κατά συνέπεια η απόφαση για την ίδρυση μιας μονάδας τυποποίησης ελαιολάδου επιβάλλει την εξέταση και αξιολόγηση των προοπτικών μιας τέτοιας επιχειρηματικής κίνησης με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια παρουσίαση των κυριότερων ζητημάτων που πρέπει να διερευνηθούν όσο αφορά την ίδρυση τυποποιητικής μονάδας ελαιολάδου.

A. Νομική μορφή

Η νομική μορφή που θα πρέπει να έχει μια καινούργια επιχείρηση στον τομέα της τυποποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις είναι :

- i. Ατομική επιχείρηση
- ii. Ομόρρυθμη (ΟΕ) η ετερόρρυθμη εταιρεία (ΕΕ)
- iii. Ατομική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης
- iv. Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης

v. Ανώνυμος εταιρεία

vi. Κοινοπραξία

B. Τόπος εγκατάστασης

Ο τόπος εγκατάστασης μιας τυποποιητικής μονάδας ελαιολάδου είναι κρίσιμος παράγοντας και θα πρέπει να επιλεγεί εφόσον ληφθούν υπόψη τα παρακάτω :

- Η δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά πρώτης ύλης
- Η δυνατότητα πρόσβασης στα καταναλωτικά για το προϊόν μεγάλα αστικά κέντρα.
- Οι επικρατούσες κατά περίπτωση κυκλοφοριακές συνθήκες
- Η ύπαρξη ή όχι ίδιων χώρων τύπου γηπέδου
- Το κόστος κτήσης γηπεδικών χώρων και ανέγερσης ιδιωτικών εγκαταστάσεων
- Το κόστος ενοικίασης επαγγελματικών χώρων
- Η δυνατότητα εξεύρεσης του αναγκαίου προσωπικού (πρόσβαση στην αγορά εργασίας)
- Η ύπαρξη των κατάλληλων υποδομών Η ύπαρξη ή όχι περιβαλλοντικών περιορισμών ή απαγορεύσεων

Είναι σαφώς διαφορετική η προσέγγιση και αντιμετώπιση του θέματος στη περίπτωση που αναφερόμαστε στην ίδρυση μιας μικρομεσαίας τυποποιητικής επιχείρησης ελαιολάδου, που θα έχει τα χαρακτηριστικά της οικογενειακής επιχείρησης και διαφορετική στη περίπτωση ίδρυσης μιας οργανωμένης μονάδας η οποία στοχεύει να διακινεί σημαντικές ποσότητες προϊόντων.

Γ. Μηχανολογικός εξοπλισμός

Μια σύγχρονη και σωστά οργανωμένη τυποποιητική μονάδα ελαιολάδου, θα πρέπει να πληροί τα ελάχιστα κριτήρια μηχανολογικού εξοπλισμού, εγκατεστημένα σε κτιριακές εγκαταστάσεις οι οποίες επίσης θα πρέπει να διασφαλίζουν την υγιεινή και ασφάλεια των παραγόμενων τροφίμων.

Ο απαραίτητος μηχανολογικός εξοπλισμός μπορεί σε γενικές γραμμές να καταταχθεί στις πιο κάτω κατηγορίες:

- εξοπλισμός αποθήκευσης πρώτης ύλης (δεξαμενές, θερμοαντλίες, αντλίες, κλπ.).
- εξοπλισμός φιλτραρίσματος (φίλτρα διαυγάσεως, φίλτρα στιλβώσεως, κλπ.).
- εξοπλισμός συσκευασίας - τυποποίησης (μηχανήματα εμφιάλωσης γεμίστικα δοχείων, συστήματα αυτόματης ζύγισης, ετικετέζες, εκτυπωτικά, κλειστικά κλπ.).
- εξοπλισμός φόρτωσης και αποθήκευσης τελικών προϊόντων (μεταφορικές ταινίες κλπ.).
- εξοπλισμός χημικού εργαστηρίου (όργανα ποιοτικού ελέγχου, αναλυτικά όργανα κλπ.).

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι σημαντικό ρολό ως προς στην ίδρυση μια τυποποιητικής μονάδας ελαιόλαδου είναι :

A. Το κόστος της επένδυσης το οποίο εξαρτάται από μια σειρά παράγοντες

- Η ύπαρξη ή όχι ίδιων γηπεδικών χώρων και εγκαταστάσεων
- Ο τόπος που θα επιλεγεί για την εγκατάσταση της επιχείρησης
- Το μέγεθος της επένδυσης από πλευράς μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού
- Η ποιότητα του εξοπλισμού

Το κόστος της επένδυσης θα πρέπει να εξεταστεί σε σχέση με δυο παραμέτρους:

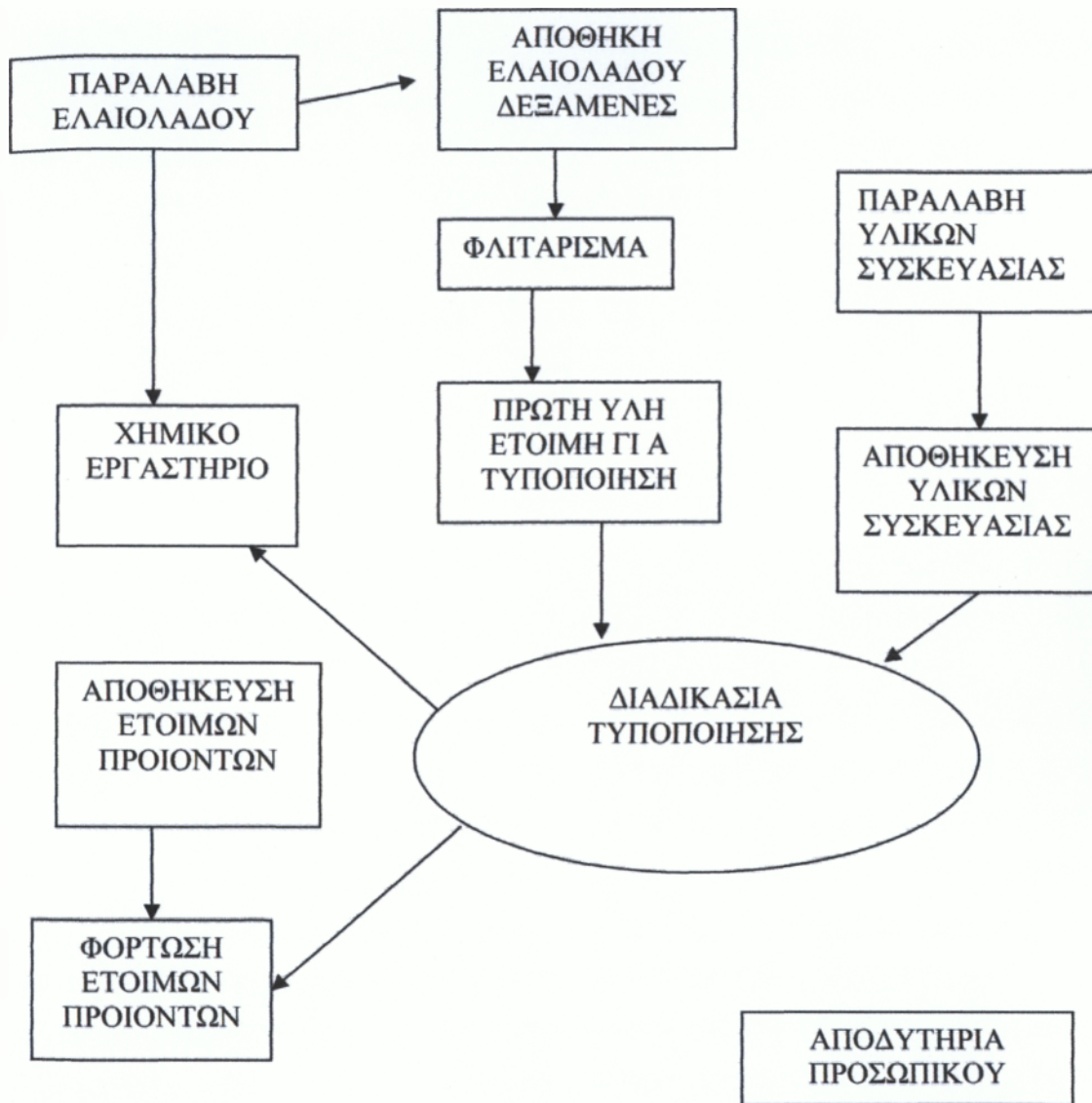
- Το ύψος των απαιτούμενων συνολικά κεφαλαίων
- Τις πηγές χρηματοδότησης

B. Τα κεφάλαια κίνησης αποτελούν ένα ακόμη σημαντικό ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί και να αντιμετωπιστεί στο στάδιο της ίδρυσης μιας επιχείρησης,

παρά το γεγονός ότι και στη περίπτωση αυτή το θέμα ουσιαστικά συνδέεται με τη λειτουργία της επιχείρησης. Ορθολογικά, όμως, το ζήτημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί στον αναγκαίο βαθμό πριν ξεκινήσει η λειτουργία της επιχείρησης. Από τη στιγμή που θα προσδιοριστούν οι ελάχιστες ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης θα πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα «πηγές άντλησης». Στη περίπτωση αυτή οι εναλλακτικές δυνατότητες είναι:

- Ίδια κεφάλαια
- Τραπεζικός δανεισμός.

5.2..2 Στάδια λειτουργίας τυποποιητικής μονάδας ελαιολάδου

5.3 Προβλήματα τυποποιητικής μονάδος.

Ένα Βασικό πρόβλημα για την δημιουργία μιας τυποποιητικής μονάδος είναι η ανυπαρξία οργανωμένης εθνικής ελαιϊκής πολιτικής , με συνέπεια να υπάρχουν μεγάλες αυξομειώσεις στην τιμή του ελαιολάδου από χρονιά σε χρονιά, Μικρό περιθώριο κέρδους του παραγωγού, Εκπρόθεσμη καταβολή επιδοτήσεων στους παραγωγούς, Διακίνηση μεγάλης ποσότητας ανώνυμου και νοθευμένου ελαιολάδου, Ελάχιστα κρατικά κονδύλια για την προβολή του ελληνικού ελαιολάδου στο διεθνές περιβάλλον, Αγνοία των Ελλήνων παραγωγών ελαιολάδου για την εμπορική αξία του τίτλου Π.Γ.Ε., που έχει απονεμηθεί σε πολλές ελαιοπαραγωγικές περιοχές της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την έρευνά που έκανα λοιπόν για την ολοκλήρωση της πτυχιακής αυτής λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που προέκυψαν κατέληξα στο συμπέρασμα ότι η παραδοσιακή ελαιοκομία αποτέλεσε σπουδαίο παράγοντα διατήρησης του πολιτισμού στην περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης.

Δυστυχώς όμως, στις μέρες μας ο σύγχρονος τρόπος ελαιοπαραγωγής έχει συντελέσει ώστε το παραδοσιακό στοιχείο της ελαιοκομίας να έχει παραγκωνιστεί σημαντικά.

Απόδειξη αυτού αποτελεί το γεγονός ότι ελάχιστα είναι τα ελαιοτριβεία της περιοχής που διατηρούν ορισμένα από τα μέρη του παραδοσιακού ελαιοτριβείου σαν μουσειακό υλικό ή το παραδοσιακό ελαιοτριβείο μόνο σαν χώρο είτε για αποθήκη είτε για στέγαση του σύγχρονου ελαιοτριβείου.

Ακόμα πιο ελάχιστα είναι τα ελαιοτριβεία της περιοχής που λειτουργούν με τον παραδοσιακό τρόπο. Σε αυτή τη κατάσταση οδήγησε το εξαιρετικά μεγάλο κόστος λειτουργίας τέτοιων μονάδων παραγωγής ελαιολάδου, σε συνδυασμό με την χαμηλή ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος εξ αιτίας του ζεστού νερού που χρησιμοποιούσαν προκειμένου να παραχθεί το ελαιόλαδο στο ελαιοτριβείο.

Είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο πως η θέρμανση προκαλεί αλλοίωση του ελαιολάδου και το υποβιβάζει ποιοτικά, δεν παύει όμως να εξαρτάται από τις τεχνικές που ακολουθεί το εκάστοτε ελαιοτριβείο και τις επιστημονικές μεθόδους μέτρησης της ποιότητας του παραγόμενου ελαιολάδου.

Επειδή όμως, η παραδοσιακή ελαιοκομία αποτελεί φορέα πολιτισμού για την Μεσσηνιακή Μάνη και επιβάλλεται να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχισή του στην εποχή μας.

Μία άλλη ιδιαίτερα σπουδαία προσπάθεια πρέπει να σημειωθεί είναι η λειτουργία του αγροτικού συνεταιρισμού “Ζαρνάτα” Μάνης που ιδρύθηκε με ιδιωτική πρωτοβουλία με σκοπό να διατηρηθούν παραδοσιακές συνταγές και έθιμα της Μεσσηνιακής Μάνης.

Η λειτουργία του συνεταιρισμού ξεκίνησε με σκοπό να διατηρηθούν παλιές συνταγές, ήθη και έθιμα της περιοχής και για να αυξηθεί το εισόδημα των οικογενειών της περιοχής, με αφορμή το γεγονός ότι η βασικότερη πηγή εισοδήματός τους είναι η παραγωγή ελαιολάδου.

Έτσι, προκειμένου να συνεχιστεί και στις μέρες μας αυτή η πολύτιμη συμβολή της παραδοσιακής ελαιοκομίας για τη περιοχή γίνονται προσπάθειες, με πρωταρχική την σκέψη ίδρυσης ενός “Ανοιχτού Μουσείου της Ελιάς” στη περιοχή της Μεσσηνίας, κύριο χαρακτηριστικό του οποίου θα είναι η δημιουργία ενός ιστού από τοπικούς σταθμούς τους οποίους θα αποτελούν αγροκτήματα με ελαιόδεντρα, παραδοσιακές εγκαταστάσεις κατεργασίας ελιάς, σύγχρονα ελαιουργεία, αντικείμενα σχετικά με την ελαιοκαλλιέργεια, κοινοτικά κτίρια με υποβαθμισμένη ή καμία σημερινή χρήση.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται το πρώτο ελληνικό μουσείο της ελιάς το οποίο ιδρύθηκε στην περιοχή της Σπάρτης και ανέλαβε να στεγάσει την ιστορία, τον πολιτισμό και τον τρόπο εξέλιξης και επεξεργασίας της ελιάς.

Σπουδαία επίσης θα ήταν και η συμβολή της βιολογικής καλλιέργειας προκειμένου να διαφυλαχθεί το πολιτισμικό στοιχείο που απορρέει από την παραδοσιακή ελαιοκομία της περιοχής, με αφορμή το γεγονός ότι η βιολογική καλλιέργεια βασίζεται σε παλαιές παραδοσιακές τεχνικές καλλιέργειας (π. χ. χρήση βιολογικών λιπασμάτων όπως είναι η κοπριά και όχι χημικών λιπασμάτων). Βέβαια βασική προϋπόθεση για αυτό το σκοπό αποτελεί η άρτια εκπαίδευση των ενδιαφερομένων από το επιστημονικό προσωπικό των αρμόδιων κρατικών (Υπουργείο Γεωργίας) και τοπικούς φορέων (Νομαρχία Μεσσηνίας).

Επίσης, σπουδαία θα ήταν και η συμβολή του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας στην βελτίωση του γνωστικού υλικού σχετικά με το ελαιόλαδο και στην παροχή γνώσεων γύρω από την παραδοσιακή ελαιοκομία. Αυτή η προσπάθεια θα είχε ευεργετικά αποτελέσματα στην περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης. Ακόμα, προκειμένου να διαφυλαχθεί το παραδοσιακό στοιχείο της ελαιοκομίας για την περιοχή, ιδιαίτερα σημαντική θα ήταν τυποποίηση και η διάθεση τοπικών παραδοσιακών ελαιοκομικών προϊόντων (ελιές, ελαιόλαδο) και παρασκευασμάτων (π. χ. μανιάτικο πλιγούρι) στο ευρύ κοινό.

Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσει να γίνει ευρέως γνωστό το παραδοσιακά κατεργασμένο ελαιόλαδο και οι ευεργετικές του ιδιότητες για την υγεία του ανθρώπου και να “ανθίσει” οικονομικά η περιοχή.

Η οικονομική πρόοδος θα αποτελέσει την βάση ώστε να δοθεί ώθηση στην ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών που θα αναδείξουν την περιοχή της Μεσσηνιακής Μάνης και τον πολιτισμό της.

Όμως, πολύ σπουδαία θα ήταν και η συμβολή του κράτους, το οποίο μέσω της κρατικής επιδότησης μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση του οικογενειακού εισοδήματος των κατοίκων της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο οι κάτοικοι της περιοχής θα μπορέσουν να

“επενδύσουν” στην βασικότερη πηγή εισοδήματος για την περιοχή, την ελαιοκομική παραγωγή.

Έτσι, αν όλες οι παραπάνω προσπάθειες συνδυαστούν με τον κατάλληλο τρόπο θα επιφέρουν σπουδαία αποτελέσματα για την ανάπτυξη και ανάδειξη της περιοχής.

Γιατί αν το δούμε και συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως (Ιταλία, Ισπανία).Η ελαιοκομία και ιδιαίτερα ότι αφορά τον κλάδο των ελαιοτριβείων είναι σαφώς πιο αναπτυγμένη. Αν σκεφτεί κανείς ότι εκεί πχ. τα ελαιοτριβεία είναι μεγάλες βιομηχανίες παράγωγης ελαιολάδου αντίθετα με την Ελλάδα που τα ελαιοτριβεία μένουν μικρές οικογενειακές συνεταιριστικές επιχειρήσεις.

Με συνέπεια η οργάνωση ,η δομή και η λειτουργία αυτόν τον οικογενειακών – συνεταιριστικών επιχειρήσεων να έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά και προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλες οι μικρές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα εκείνες που έχουν εποχική δραστηριότητα.

Μπορείτε να δείτε τα σχετικά προβλήματα στην ανάλυση του κεφαλαίου 4. Ελαιοτριβείο.
"Διαχείριση ,Οργάνωση, Λειτουργία."

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Αμαραντίδου Δ. < ΕΛΙΑ σημαίνει Ελλάδα, ιστορία, πολιτισμός> , Απογευματινή της Κυριακής (2003).
- ❖ Αττικό Μετρό Ειδική έκδοση περιοδικού. < ο πολιτισμός της ελιάς > , ΑΘΗΝΑ ΑΠΡΙΛΙΟΣ (2003).
- ❖ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ <Δρόμοι του λαδιού και της ελιάς> , ΑΘΗΝΑ (2002).
- ❖ < Η ελιά και το λαδί από την αρχαιότητα ως σήμερα> πρακτικά διεθνούς συνεδρίου , ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Κ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.
- ❖ < Η ελιά και το λαδί στον χώρο και τον χρόνο> πρακτικά διεθνούς συνεδρίου , ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Κ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.
- ❖ Καπετανάκης Σταύρος Γ., <Οι Μαντίνειες της Μάνης,> Εκδόσεις Λύχνος, Αθήνα (1996).
- ❖ Καρύδης Ι., <Μεσσηνία, Ελιά, Ινστιτούτο Ελαιίας Καλαμάτας>, Καλαμάτα (1994).
- ❖ Κωστάκης θ., < Η ελιά και το λαδί στην Τσακωνιά> (1963).
- ❖ Λάσκαρης Ν.Γ., < Πάλαια ελαιοτριβεία στην περιοχή των χωρίων κατσαρού και πεύκου της Άνω Μεσσηνίας> (1998-2000).
- ❖ Μπαγετάκη – Ξανθάκου Ε, <Τα λιοτριβεία της Μάνης, Μάνη χτες, σήμερα, αύριο.>(2002).
- ❖ Παναγιωτόπουλος Β., «Η σχεδόν νήσος Μάνη-το γεωγραφικό υπόβαθρο μιας ιστορικής ανάδρομης», Κέντρο Νεοελληνικών ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα (1993-94).
- ❖ Ποντίκης Κωνσταντίνος, Ειδική Δενδροκομία – Ελαιοκομία, Τόμος 3ος, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα (2000).
- ❖ Σαΐτας Γ., Μάνη-Ελληνική παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Εκδόσεις Μέλισσα, Αθήνα (1995).
- ❖ Philip j., «Morier's of the Mani», Μάνη-Μαρτυρίες για το χώρο και τη κοινωνία, Κέντρο Νεοελληνικών ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

- ❖ Ψαράκη-Μπελεσιώτη Ν., Παραδοσιακές καλλιέργειες, Αθήνα (1978).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ:

1. Boskou Dimitrios, Olive oil – Chemistry and Technology, USA (1996).
2. Prefectural- Government of Messinia, Olive Oil of Messinia- Choice of life, Kalamata (2002).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ:

1. www.users.otenet.gr/~teemkry/ladi.htm
2. www.users.otenet.gr/~pvlimni/scient/elia.html
3. www.otenet.gr/~apelon/olive.html
4. www.dimitra2000.gr/data/viewdata.php3?aa=193
5. www.clab.edc.uoc.gr/seminar/ptixiakes/elia/site/StaOmirikaXronika.html
6. www.messiniain.gr/passages/b_mani/mani.html
7. www.Aegean.gr/culturelab/Proffesions_g.htm#agogiates_home
8. www.yassa.com/Newsletter/1307/1307.html
9. www.freshline.gr
10. www.geocities.com/kolindros/perivalon1
11. www.oilroute.gr/eliene.html
12. www.flash.gr/articles/2001/8/3/1353id/
13. www.greenplain.gr/eliene.htm
14. www.clab.edc.uoc.gr/seminar/ptixiakes/elia/site/PanathhnaikoiAgwnes.htm
15. www.mfa.gr/greek/greece/living/symbols/olive.html
16. www.eommex.gr
17. www.bep.gr
18. www.oliveoil.gr
19. www.elot.gr
20. www.elaiolado.gr
21. el.wikipedia.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνέντευξη 1η:

Συνέντευξη της κυρίας Βασιλικής Παναγοπούλου ετών 80, κατοίκου Λεόκτρου, συνταξιούχου αγρότισσας.

Ερώτηση: Ως προς τη θέση του ελαιοτριβείου γενικά υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα; Είναι κοντά σε κάποιο ποτάμι για να φεύγουν τα απόβλητα;

Απάντηση: Σίγουρα όλα τα απόβλητα καταλήγουν σε κάποιο ποτάμι γιατί είναι τόσα πολλά που δεν απορροφώνται από το έδαφος. Είτε το ποτάμι βρίσκεται κοντά στο ελαιοτριβείο ή κάπου μακρύτερα, δεν παίζει κανένα ρόλο. Τα απόβλητα καταλήγουν στο ποτάμι και τελικά στη θάλασσα.

Ερώτηση: Βέβαια, έχετε δίκιο. Όλα καταλήγουν στην θάλασσα.

Απάντηση: Παλαιότερα είχε γίνει μια προσπάθεια εξουδετέρωσης των οσμών των αποβλήτων των ελαιοτριβείων με φυσική επεξεργασία, αλλά έχω την αίσθηση ότι μάλλον εγκαταλείφθηκε η προσπάθεια για λόγους οικονομικούς περισσότερο. Οπότε κάνουν πως δεν βλέπουν οι αρμόδιοι και οι υπεύθυνοι κάνουν πως δεν καταλαβαίνουν.

Ερώτηση: Οπότε, γίνονται πολλές αυθαιρεσίες ως προς τα απόβλητα, έτσι δεν είναι;

Απάντηση: Οι αρμόδιοι κάνουν πως δεν ξέρουν τίποτα και πως δεν τους μυρίζει τίποτα και κατηγορούν αυτούς που ενοχλούνται ότι έχουν ευαίσθητη μύτη.

Ερώτηση: Το σιδερένιο ελαιοτριβείο υπήρχε ανέκαθεν ή αντικατέστησε κάποιο άλλο τύπο παλαιότερου ελαιοτριβείου όπως για παράδειγμα το ξύλινο;

Απάντηση: Το σιδερένιο ελαιοτριβείο υπήρχε ανέκαθεν. Ακόμα και το παραδοσιακό ξύλινο ελαιοτριβείο, είχε σαν βασικά του μέρη σιδερένια τμήματα.

Ερώτηση: Τα φυγοκεντρικά ελαιοτριβεία πότε αντικατέστησαν τα παραδοσιακά;

Απάντηση: Τα φυγοκεντρικά ελαιοτριβεία είναι η προηγούμενη τεχνολογία, προγενέστερη της σημερινής. Σήμερα έχουμε τα decater.

Ερώτηση: Τα decater τι είναι ακριβώς;

Απάντηση: Είναι συστήματα παραγωγής ελαιολάδου τα οποία αντικαθιστώνται ανά 10ετία. Μάλιστα, πριν από 2 δεκαετίες άρχισε να χρησιμοποιείται το φυγοκεντρικό και τότε αντικαταστάθηκαν τα απλά πιεστήρια παραγωγής ελαιολάδου. Αυτά, δηλαδή τα απλά ελαιοπιεστήρια δούλευαν με τις τσαντίλες.

Ερώτηση: Γνωρίζετε αν διατηρούνται σήμερα ορισμένα από τα παλιά τμήματα των παραδοσιακών ελαιοτριβείων σε ορισμένα από τα σημερινά ελαιοτριβεία;

Απάντηση: Πολύ λίγα είναι τα ελαιοτριβεία εκείνα που έχουν διατηρήσει το παραδοσιακό χρώμα της ελαιοπαραγωγής, διατηρώντας και χρησιμοποιώντας ορισμένα από τα παλιά μέρη. Σίγουρα αυτά είναι ελάχιστα σε αριθμό.

Ερώτηση: Γνωρίζετε για ποιους λόγους αντικαταστάθηκαν τα απλά ελαιοπιεστήρια από τα σύγχρονα;

Απάντηση: Κυρίως για λόγους ταχύτητας, εργασίας και οικονομικότητας. Οπωσδήποτε τα σύγχρονα ελαιοτριβεία χρειάζονται λιγότερα εργατικά χέρια και έχουν καλύτερο αποτέλεσμα στο προϊόν που παράγουν.

Ερώτηση: Θεωρείται ότι το αποτέλεσμα είναι καλύτερο ως προς την ποιότητα, την οξύτητα, ως προς κάτι άλλο;

Απάντηση: Σίγουρα, υπάρχουν λιγότερες απώλειες. Πρέπει όμως να αναφέρω ότι η οξύτητα δεν είναι το κύριο χαρακτηριστικό στοιχείο καλής ποιότητας λαδιού. Υπάρχουν μια σειρά από άλλα στοιχεία που προσδίδουν καλή ποιότητα σε ένα λάδι. Μάλιστα τα μανιάτικα λάδια έχουν τόσα ωφέλιμα χαρακτηριστικά σε σχέση με άλλα λάδια τα οποία δεν μνημονεύονται καν. Η Μάνη είναι εκλεκτή περιοχή από πλευράς παραγωγής

Ερώτηση: Σε ποια εποχή του χρόνου γίνεται η παραγωγή του ελαιολάδου σε αυτήν την περιοχή;

Απάντηση: Την περίοδο από τον Νοέμβριο μέχρι και τον Απρίλιο, αν η χρονιά είναι πλουσιοελαιοπαραγωγική. Είναι σχετικό αυτό. Άμα είναι καλή η λαδιά λειτουργεί μέχρι και το Μάρτιο περίπου.

Ερώτηση: Τις τσαντίλες που χρησιμοποιούσε το παραδοσιακό ελαιοτριβείο, ποιος τις χρησιμοποιούσε για πρώτη φορά κάθε χρόνο;

Απάντηση: Ο ιδιοκτήτης του ελαιοτριβείου. Αυτό λεγόταν άλειμμα των τσαντίλων και λαδώνονταν για πρώτη φορά κάθε χρόνο από αυτόν με δικές του ελιές.

Ερώτηση: Δηλαδή αυτό γινόταν για κάποιους συγκεκριμένους λόγους;

Απάντηση: Σίγουρα ναι. Δεν θέλει σε καμία περίπτωση ο εργοστασιάρχης να ζημιώσει τους πελάτες του, γιατί η ποιότητα του πρώτου λαδιού δεν είναι καλή επειδή μαζεύει υπολείμματα του προηγούμενου χρόνου και οι απώλειες είναι αρκετά μεγάλες.

Ερώτηση: Η καθημερινή εργασία στο ελαιοτριβείο διαρκούσε περισσότερο τα παλιά χρόνια σε σχέση με σήμερα;

Απάντηση: Η εργασία διαρκούσε και διαρκεί χρονικό διάστημα ανάλογο της προσκομιζόμενης ποσότητας ελαιοκάρπου. Από ορισμένες ώρες μέχρι ολόκληρο 24ωρο.

Ερώτηση: Ενώ τα παλιά χρόνια διαρκούσε ολόκληρη την ημέρα:

Απάντηση: Ολόκληρη την ημέρα και το βράδυ πολλές φορές. Όμως παλαιότερα υπήρχαν περισσότερα ελαιουργία και όσο να 'ναι αντισταθμίζονταν η ελαιοπαραγωγή.

Ερώτηση: Για την μεταφορά του ελαιοκάρπου, τι μέσο χρησιμοποιούσαν;

Απάντηση: Τα παλαιότερα χρόνια χρησιμοποιούσαν γαϊδουράκια για αυτό το σκοπό, αλλά αυτά δεν άντεχαν πάνω από 2 τσουβάλια. Γι' αυτό χρησιμοποιούσαν και άλλα ζώα όπως μουλαράκια ή άλογα.

Ερώτηση: Πριν πόσα χρόνια περίπου τα ελαιοπιεστήρια χρησιμοποιούσαν ζώα για την ελαιοπαραγωγή;

Απάντηση: Πριν 70 χρόνια περίπου χρησιμοποιούσαν άλογα για να γυρίσουν τα λιθάρια και να σπάσουν τον ελαιόκαρπο. Εκείνη την εποχή δεν υπήρχαν μηχανές. Ο μόνος τρόπος για να γίνει η ελαιοπαραγωγή ήταν η χρήση της μυϊκής δύναμης και της δύναμης που ασκούσαν τα ζώα προκειμένου να γίνει το άλεσμα των ελιών και να παραχθεί το λάδι.

Συνέντευξη 2η

Συνέντευξη του κυρίου Γιώργου Παπούλια ετών 63, κατοίκου Αβίας, συνταξιούχου γεωπόνου.

Ερώτηση: Θα ήθελα παρακαλώ να μου δώσετε ορισμένα στοιχεία για την παραδοσιακή ελαιοκομία κατά τα παλαιότερα χρόνια;

Απάντηση: Λοιπόν, υπήρχαν τα στρογγυλά λιθάρια τα οποία γυρνούσε το άλογο και με την περιστροφική κίνηση έσπαζαν οι ελιές και έτσι παραγόταν το χαμούρι. Υπήρχε μια κορίτα από κάτω, μια ειδική κατασκευή που συνέλεγε το χαμούρι.

Ερώτηση: Υπήρχε κατασκευή τσιμέντου δηλαδή;

Απάντηση: Ναι, τσιμεντένια ήταν η κατασκευή και μέσα εκεί έπεφτε το χαμούρι, που λέμε. Η κατασκευή αυτή ήταν όπως είναι ο λινός που πατάμε τα σταφύλια. Από την κορίτα λοιπόν, παίρναμε το χαμούρι με τους κουβάδες και το βάζαμε μέσα στις τσαντίλες.

Ερώτηση: Οι τσαντίλες, τι σχήμα είχαν;

Απάντηση: Οι τσαντίλες είχαν την μορφή φακέλου. Βάζανε τις γεμισμένες τσαντίλες σε μια ειδική μηχανή, περιστρεφόμενη με το χέρι.

Ερώτηση: Υπήρχε κάποιος ειδικός που έβαζε το χαμούρι μέσα στις τσαντίλες;

Απάντηση: Ναι, ήταν ο караβοκύρης αυτός που είχε αναλάβει αυτήν τη δουλειά.

Συγκεκριμένα, έφερνε ο χαμουρτζής το χαμούρι και ο караβοκύρης τις γέμιζε, τις έστρωνε, τις δίπλωνε και μετά τις έβανε απάνω στο μηχανήμα (το στάμα). Μάλιστα οι τσαντίλες σε αριθμό ήταν 18.

Ερώτηση: Αυτή η μηχανή, πως λειτουργούσε;

Απάντηση: Αυτήν την μηχανή την γύριζαν ως εξής: Υπήρχε μια σφίνα που έκανε έναν χαρακτηριστικό θόρυβο και την τοποθετούσαν κάθετα πάνω στις τσαντίλες, πέζοντάς τες. Μετά στο πάνω μέρος της μηχανής όπου υπήρχαν δυο τρύπες, έβαζαν ένα ξύλο σε μια από τις δυο τρύπες κάθε φορά, το οποίο διαπερνούσε την σφίνα παράλληλα. Το ξύλο αυτό το έσπρωχναν 2-3 εργάτες.

Ερώτηση: Η μηχανή ήταν χειροκίνητη, έτσι δεν είναι;

Απάντηση: Ναι και μάλιστα το ξύλο το έσπρωχναν από τον έναν τοίχο μέχρι τον άλλο τοίχο του ελαιοτριβείου. Όταν πλησίαζαν στον άλλο τοίχο, φώναζαν "μάϊνα" και σταματούσαν και έβγαζαν το ξύλο, το τοποθετούσαν στην άλλη τρύπα του μηχανήματος και αυτή η διαδικασία σταματούσε μέχρι το ξύλο να ακουμπήσει τον απέναντι τοίχο. Αυτό το ξύλο ήταν πολύ χοντρό, σαν μαδέρι, κυπαρίσσι πολύ γερό.

Ερώτηση: Μετά από όλη αυτή τη διαδικασία, έβγαине το λάδι;

Απάντηση: Ναι, μετά έβγαине το λάδι και το συγκέντρωναν σε μια κασέλα. Μετά, ανάλογα με τις ελιές που είχε ο καθένας, βάζανε σε λειτουργία το στάμα 2 και 3 φορές.

Ερώτηση: Έπειτα το λάδι το μετρούσαν; Με ποιον τρόπο;

Απάντηση: Το μετρούσαν, είτε με τη λίτρα, είτε με την μπότσα. ανάλογα. Η λίτρα ήταν 4 κιλά, η μπότσα 2 κιλά.

Ερώτηση: Ξέχασα να σας ρωτήσω κάτι άλλο πολύ βασικό. Πάνω στις τσαντίλες έριχναν ζεστό νερό για να υποβοηθήσουν το αποτέλεσμα της πίεσης των τσαντίλων; Κάτι τέτοιο είχα ακούσει πως γινόταν.

Απάντηση: Ναι, ρίχνανε θερμό επάνω στις τσαντίλες, για να βγει το λάδι πιο εύκολα από τις τσαντίλες. Για αυτόν το σκοπό, υπήρχε ένα καζάνι στο οποίο έβραζαν νερό.

Συνέντευξη 3η:

Συνέντευξη του κυρίου Μιλιώνη Ηλία ετών 28, κατοίκου δήμου Άβιας, οικονομολόγου και ιδιοκτήτη ελαιοτριβείου.

Ερώτηση: Υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα ως προς τη θέση του ελαιοτριβείου γενικά; Είναι απαραίτητο να βρίσκεται κοντά σε κάποια ρέμα για να πέφτουν μέσα τα απόβλητα;

Απάντηση: Κι όχι μόνο, να είναι κοντά στον τόπο παραγωγής για να είναι άνετη η πρόσβαση από τους παραγωγούς. Βέβαια οι ανάγκες αυτές αλλάζουν με το χρόνο.

Ερώτηση: Παλιά υπήρχε το παραδοσιακό ξύλινο ελαιοτριβείο. Γνωρίζετε ποια περίπου ήταν τα μέρη του;

Απάντηση: Το παραδοσιακό ξύλινο ελαιοτριβείο είχε την μορφή ξύλινης βίδας με το κεφάλι της όπως είναι η τσιφιλιά που πατάμε τα σταφύλια.

Ερώτηση: Χρησιμοποιούνταν και τα λιθάρια, έτσι δεν είναι;

Απάντηση: Ναι βέβαια, μόνο που παλιά χρησιμοποιούσαν τα μικρά λιθάρια.

Ερώτηση: Πότε χρονικά περίπου το παραδοσιακό ελαιοτριβείο αντικαταστάθηκε από το πιο σύγχρονο;

Απάντηση: Σε γενικές γραμμές, αυτή η αλλαγή χρονολογείται γύρω στο 1900. Από το 1897 το παρόν ελαιοτριβείο έγινε η πρώτη αλλαγή και το ατμοκίνητο ελαιοτριβείο αντικατέστησε το ξύλινο. Μάλιστα, εμείς πρώτοι σε όλα τα βαλκάνια φέραμε αυτόν τον τύπο ελαιοτριβείο.

Ερώτηση: Κάποια μέρη από το παραδοσιακό ελαιοτριβείο συνεχίζουν και σήμερα να υπάρχουν στο παρόν ελαιοτριβείο;

Απάντηση: Όχι, υπάρχει μόνο σαν χώρος. Δεν έχει διατηρηθεί κάποιο παραδοσιακό τμήμα του ελαιοτριβείου για την ελαιοπαραγωγή. Όμως, στον χώρο υπάρχουν διάσπαρτα ελάχιστα τμήματα από το παραδοσιακό ξύλινο ελαιοτριβείο.

Ερώτηση: Τα υδραυλικά ελαιοπιεστήρια, από πότε περίπου λειτουργούν;

Απάντηση: Εμείς τα έχουμε καταργήσει εδώ και 20 χρόνια. Από τότε μέχρι σήμερα λειτουργούν τα φυγοκεντρικά ελαιοπιεστήρια.

Ερώτηση: Γνωρίζετε τον παραδοσιακό τρόπο ελαιοπαραγωγής, δηλαδή χρησιμοποιούσαν τις τσαντίλες;

Απάντηση: Ναι, χρησιμοποιούσαν δυο είδη τσαντιλών. Η μία είναι η τετράγωνη ή αλλιώς φάκελο και η άλλη ήταν η στρογγυλή. Και τις δυο τις γέμιζαν με ελαιόμαζα. Στην τετράγωνη τοποθετούσαν την ελαιόμαζα μέσα στο φάκελο, ενώ στην στρογγυλή τοποθετούσαν την ελαιόμαζα πάνω στην τσαντίλα, όπως είναι για παράδειγμα τα γεμιστά μπισκότα. Τοποθετούσαν τις τσαντίλες σε ένα ειδικό μηχάνημα το στάμα και πιέζοντάς τες έβγαινε το λάδι, δηλαδή δεν ήταν καθαρό λάδι είχε την μορφή μούστου θα λέγαμε.

Συνέντευξη 4η

Συνέντευξη της κυρίας Πανταζοπούλου Χρυσούλας ετών 82, κατοίκου Καρδαμύλης.

Ερώτηση: Τα παραδοσιακά ελαιοτριβεία τα έγκιζαν σε κάποια περιοχή με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα;

Απάντηση: Τα παραδοσιακά ελαιοτριβεία, τα χτίζανε για παράδειγμα στην αποθήκη ενός σπιτιού. Έπρεπε οπωσδήποτε το δάπεδο να είναι επίπεδο, ίσωμα που λέμε. Εκεί, στέργιωναν κάτω το μέρος που θα έβαζαν τα λιθάκια, το χτίζανε κατάλληλα, έφτιαχναν την διαμόρφωση που έπρεπε και έπειτα έβαζαν το στίχερο, δηλαδή το σίδερο εκείνο το οποίο βαστούσε τα λιθάκια μεταξύ τους. Έπειτα, συνδέανε τα λιθάκια μεταξύ τους, τα στεριώνανε με άλλα σίδερα από το ταβάνι και το θέτανε σε λειτουργία. Δεν υπήρχε ρεύμα, λειτουργούσε με την κόντρα του χεριού, χειροκίνητο. Χρησιμοποιούσαν χέρια και πλάτη.

Ερώτηση: Με ποιο τρόπο ζύγιζαν τις ελιές;

Απάντηση: Με τη μπότσα και με τη λίτρα. Η μπότσα πρέπει να χώραγε 2-3κιλά. Η λίτρα πρέπει να χώραγε 4 οκάδες.

Ερώτηση: Με τι τρόπο μετέφεραν τις ελιές από το κτήμα στο ελαιοτριβείο;

Απάντηση: Με τα άλογα και με τα γαϊδουράκια. Οι ελιές ήταν λιχισμένες, δηλαδή καθαρισμένες από φύλλα και στο ελαιοτριβείο σου παρεχόταν παχνί.

Ερώτηση: Με τι τρόπο τις λιχνίζαν:

Απάντηση: Με το φυτάρι τις λιχνίζαμε. Στο παχνί, ο κάθε παραγωγός συγκέντρωνε ελαιόκαρπο 15 ημερών, δηλαδή όλες τις ελιές της χρονιάς και έπειτα έβγαζε το λάδι του. Αντίθετα, σήμερα το κάθε ελαιοτριβείο διαθέτει λιχνιστήρα και διαχωρίζει τις ελιές από τα φύλλα.

Ερώτηση: Οι τσαντίλες που χρησιμοποιούσαν στο παραδοσιακό ελαιοτριβείο, από τι υλικό ήταν κατασκευασμένες;

Απάντηση: Αυτές ήταν υφασμένες από τρίχα κατσίκας και είχαν σχήμα φακέλου με τρύπες στο σχήμα μιας καραμέλας. Αυτές, τις γέμιζαν με το χαμούρι και με το πίεσμα, έβγαινε το λάδι και το συγκέντρωναν μέσα σε μια ξύλινη κασέλα. Η ποσότητα χαμουριού που αναλογούσε ανά τσαντίλα ήταν ένα μικρό σιδερένιο μπουγέλο.

Ερώτηση: Με ποιο τρόπο άλεθαν τις ελιές;

Απάντηση: Ρίχνανε μια κόφα ή δυο κόφες, ανάλογα με το δάπεδο που είχαν διαμορφώσει για την περιστροφή των λιθαριών. Την δουλειά αυτή την έκαναν εργάτες που είχε μισθώσει το ελαιοτριβείο. Ήταν 4-5 περίπου σε αριθμό.

Ερώτηση: Έμεναν μόνιμα στο ελαιοτριβείο;

Απάντηση: Όχι, δεν έμεναν μέσα στο ελαιοτριβείο. Οι εργάτες ήταν χωριάτες και τους ειδοποιούσε και πήγαιναν να δουλέψουν για ολόκληρη την ημέρα. Δούλευαν ακόμα και το βράδυ μέχρι το πρωί.

Ερώτηση: Ποιος αναλάμβανε να εξασφαλίσει το φαγητό για τους εργάτες, ο εργοστασιάρχης ή ο ελαιοπαραγωγός;

Απάντηση: Το φαγητό το αναλάμβανε ο ελαιοπαραγωγός. Πιο συγκεκριμένα μαγείρευε κοτόπουλο, τηγανοπίταρα, τυράκια, βακαλάο και ένα καρβέλι ψωμί, ό,τι διέθετε ο νοικοκύρης.

Συνέντευξη 5η:

Συνέντευξη της κυρίας Χριστίνας Σκαρπαλέζου ετών 35, Εμπόρου, κατοίκου Καλαμάτας.

Ερώτηση: Θα ήθελα να μου πείτε μερικά λόγια για τον γυναικείο Αγροτικό Συνεταιρισμό Ζαρνάτα Μάνης.

Απάντηση: Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός πήρε αυτήν την ονομασία (Ζαρνάτα) από τον σχετικό Πύρο της περιοχής που λέγεται Ζαρνάτα Σταυροπηγίου Μάνης. Ιδρύθηκε με ιδιωτικό πρωτοβουλία και τα ιδρυτικά μέλη της είναι οκτώ, 7 Ελληνίδες και 1 Ιταλίδα η οποία μένει στο Σταυροπήγιο. Η λειτουργία του συνεταιρισμού ξεκίνησε με σκοπό να κρατηθούν παλιές συνταγές, ήθη και έθιμα του χωριού και για να μεγαλώσει το εισόδημα των οικογενειών του χωριού, με αφορμή το γεγονός ότι η μοναδική πηγή εισοδήματός του είναι το ελαιόλαδο και η παραγωγή του.

Μέχρι στιγμής οι γυναίκες του συνεταιρισμού έχουν συγκεντρώσει το στοκ των προϊόντων που παρασκευάζουν και θα το διοχετεύσουν κάποια στιγμή στην τοπική αγορά και στα καταστήματα βιολογικών προϊόντων σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Τα μέλη του συνεταιρισμού παρασκευάζουν γλυκά του κουταλιού, παραδοσιακά μανιάτικα λαλάγγια, παξιμάδια και το παραδοσιακό σπιτικό σαπούνι. Στα μελλοντικά σχέδια του συνεταιρισμού είναι η παρασκευή μανιάτικων λουκάνικων και μανιάτικου παστού. Στο απώτερο μέλλον θα ιδρυθεί και παραδοσιακή ταβέρνα με παραδοσιακά ελληνικά και κυρίως τοπικά προϊόντα. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει κανενός είδους οικονομική στήριξη και είναι απαραίτητη.

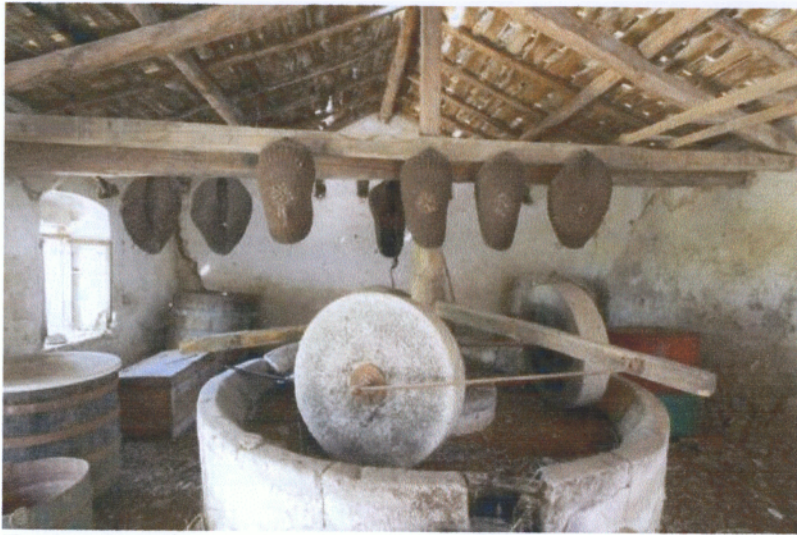
Συνέντευξη 6η :

**Συνέντευξη του κυρίου Γεωργίου Σκαρπαλέζου, ιδιοκτήτη ελαιοτριβείου,
ετών 60, κατοίκου Σταυποπηγίου**

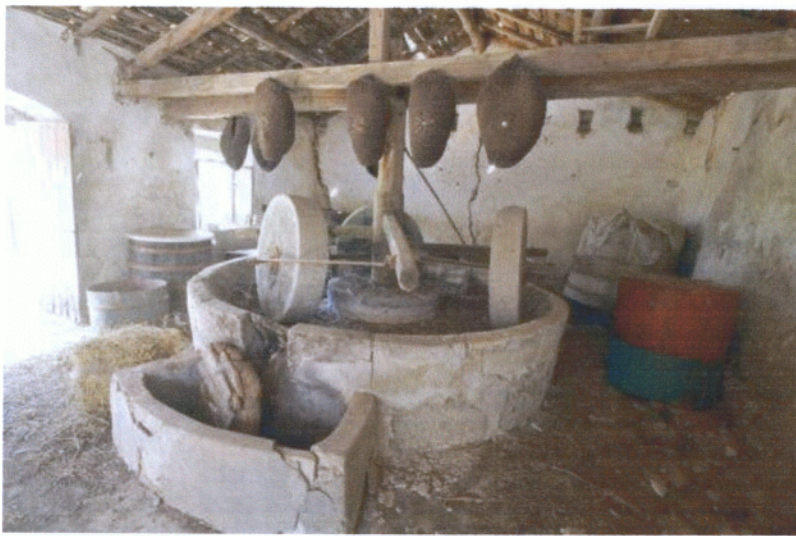
Ερώτηση: Θα ήθελα να μου πείτε μερικά λόγια για το ελαιόλαδο παραδοσιακής
παραγωγής.

Απάντηση: Καλό είναι το λάδι να μην πλένεται με διαλύτες και να βγαίνει απόλυτα καθαρό. Με αυτό τον τρόπο το ελαιόλαδο στερείται πολλών βιταμινών του και πολλών θρεπτικών συστατικών του. Καλό είναι να αναμειγνύονται μαζί με τις ελιές και ποσοστά φύλλων (10%) γιατί το φύλλωμα της ελιάς έχει πλούσιες αντιοξειδωτικές ουσίες , σπουδαία θρεπτικά συστατικά και ποικίλες θρεπτικές ουσίες. Καλό επίσης είναι το λάδι να το προτιμάμε με την μέθοδο του απλού διαχωρισμού, γιατί με αυτόν τον τρόπο είναι πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά και ας είναι θολό. Αυτό είναι το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Θα μπορούσαμε να το παρομοιάσου με το ψωμί ολικής αλέσεως σε αντιδιαστολή το ψωμί πολυτελείας όπως επίσης και με την ασούρωτη φρεσκοστημένη πορτοκαλάδα σε αντίθεση με την σουρωμένη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Εικόνα 1: μύλοι.

Εικόνα 2 : μύλοι

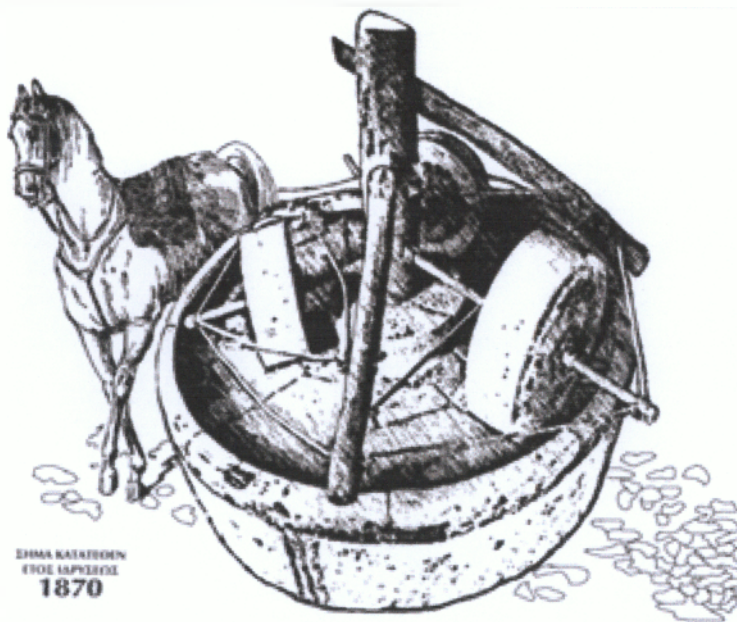
Εικόνα 3 : μύλοι

Εικόνα 4

Εικόνα 5

Εικόνα 6

Εικόνα 7

Εικόνα 8

Εικόνα 9

Εικόνα 10

Εικόνα 11

Εικόνα 12

Εικόνα 13

Εικόνα 14

Εικόνα 15

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

6. Η Ισχύουσα Ελληνική Νομοθεσία για τα Ελαιοτριβεία

Η σημαντικότερη ελληνική νομοθεσία που αφορά τα ελαιοτριβεία είναι η εξής:

- ΝΟΜΟΣ ΥΠ. ΑΡΙΘΜ. 2516/97: «Ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 159/Α/8-8-97). Σύμφωνα με το άρθρο 1 και με βάση την κινητήρια εγκατεστημένη ισχύ που είναι πάνω από 16 HP, τα ελαιοτριβεία νοούνται ως Βιομηχανία ή Βιοτεχνία. Στο άρθρο 18, παράγραφος 2, αναφέρεται ότι : «Για την χορήγηση νέας άδειας λειτουργίας αόριστης χρονικής ισχύος απαιτείται να έχει εξασφαλιστεί προηγουμένως η πλήρη συμμόρφωση των φορέων προς τις κείμενες διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος και υγιεινής των εργαζομένων και περιοίκων....».
- ΚΥΑ 69269/5387/90: «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με τον Ν. 1650/86» (ΦΕΚ 678Β/25-10-90).
- ΚΥΑ 10537/93: «Καθορισμός αντιστοιχίας της κατάταξης των βιομηχανικών – βιοτεχνικών δραστηριοτήτων της ΚΥΑ 69269/90 με την αναφερόμενη στις πολεοδομικές ή άλλες διατάξεις διάκριση των δραστηριοτήτων σε χαμηλή, μέση και υψηλή όχληση» (ΦΕΚ 139Β/11-3-93). Σύμφωνα με το άρθρο 1, τα ελαιοτριβεία κατατάσσονται στις δραστηριότητες χαμηλής όχλησης.
- ΥΠΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΕΙβ/221: «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων» (ΦΕΚ 138/Β/24-12-1965). Η Διάταξη αυτή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, θέτει ουσιαστικά τα πλαίσια μέσα στα οποία πρέπει να κινούνται οι βιομηχανίες όσο αφορά την επεξεργασία και διάθεση των αποβλήτων τους. Στο άρθρο 1 δίνονται οι ορισμοί των «λυμάτων», «βιομηχανικών αποβλήτων», «επεξεργασίας» κ.α. Το άρθρο 2 αναφέρεται με γενικούς όρους όσον αφορά την διάθεση των λυμάτων και στα άρθρα 3 και 4 παρουσιάζονται τα φυσικοχημικά και βιολογικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να έχουν τα επιφανειακά και τα θαλάσσια νερά ανάλογα με τις χρήσεις τους. Στην συνέχεια στα άρθρα 7 και 8 θέτονται οι όροι για τη διάθεση των λυμάτων και των βιομηχανικών αποβλήτων στο έδαφος και στο υπέδαφος. Τα άρθρα 9 έως 13 αναφέρονται στους όρους και στις

μεθόδους που πρέπει να τηρούν και να ακολουθούν μεμονωμένες μονάδες (κατοικίες, σχολεία, ξενοδοχεία, κ.α.) κατά την επεξεργασία των λυμάτων τους. Τέλος, στα άρθρα 14, 15 και 16 καθορίζονται ο τρόπος και οι απαιτήσεις για την αδειοδότηση της διάθεσης λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων, η ισχύς της Διατάξεως και οι κυρώσεις και επίσης δίνονται μεταβατικές διατάξεις για τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις διαθέσεως των λυμάτων και μέθοδοι εξετάσεως βιομηχανικών αποβλήτων ή υδάτων.

➤ Μια σημαντική οδηγία εφαρμογής της Υ.Δ. ΕΙβ/221 που κοινοποιήθηκε με την εγκύκλιο του ΥΚΥ με αριθμό Α5/4690/ΕΓΚ.62/26-4-80, αναφέρει τους όρους για τη χορήγηση άδειας διαθέσεως λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων, τον τρόπο ανανέωσης προσωρινής άδειας διαθέσεως τους και στοιχεία για τον έλεγχο αποδόσεως των εγκαταστάσεων επεξεργασίας. Στο παράρτημα 1 της Οδηγίας υπάρχει ενδεικτικός πίνακας με τα προτεινόμενα χαρακτηριστικά ποιοτικών παραμέτρων, για τον έλεγχο των βιομηχανικών αποβλήτων κατά κλάδο και είδος βιομηχανίας. Έτσι στην κατηγορία Βρώσιμα Λίπη και Έλαια του κλάδου Τροφών και Ποτών, οι τακτικοί ποιοτικοί παράμετροι που πρέπει να εξετάζονται είναι το BOD₅, και το COD, τα αιωρούμενα στερεά, τα διαλυμένα στερεά, τα λίπη, τα έλαια και το pH ενώ οι συμπληρωματικοί παράμετροι είναι το N, ο P, τα θεϊκά και τα θειούχα κατά περίπτωση.

➤ Επίσης σημαντικότερες Οδηγίες Εφαρμογής της Υ.Δ. ΕΙβ/221/65 αποτελεί η εγκύκλιος του ΥΥΠ&ΚΑ με αρ. ΥΜ/2985/29-5-1991, που αναφέρεται στις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την διάθεση των λυμάτων σε επιφανειακούς υδάτινους αποδέκτες στο έδαφος και σε υπόνομους, καθώς και η εγκύκλιος ΥΥΠ&ΚΑ ΜΕ ΑΡ. 242/27-1-1992, που αναφέρεται στην έγκριση των μελετών επεξεργασίας και διαθέσεως των υγρών αποβλήτων καθώς και στις σχετικές άδειες.

➤ Το πιο σημαντικό βήμα που έχει γίνει μέχρι σήμερα στην ελληνική νομοθεσία για τα Απόβλητα των Ελαιωτριβείων, αποτελεί η εγκύκλιος του ΥΥΠ&ΚΑ με αρ. ΥΜ/5784/23-1-1992 και αρ. 4419/23-10-1992. Αυτή η εγκύκλιος αναφέρει αναλυτικά: «Έχοντας υπόψη τα προβλήματα που δημιουργούνται στο περιβάλλον από τη διάθεση των αποβλήτων των ελαιωτριβείων», σας γνωρίζουμε τα εξής:

I. Η επεξεργασία των υγρών αποβλήτων των ελαιοτριβείων με χημική μέθοδο (εξουδετέρωση με υδράσβεστο και χημική κροκίδωση) αποτελεί μια μέθοδος μείωσης του οργανικού και χημικού ρυπαντικού φορτίου, για χαμηλά όμως ποσοστά. Ακόμα και με πλήρη σχεδόν απόδοση των εγκαταστάσεων δεν προσεγγίζει τα επιθυμητά επίπεδα, όπως προβλέπεται από την Υ.Δ.Ε1β/221/65 και τις σχετικές εγκυκλίους.

II. Η προαναφερόμενη μέθοδος είναι μια κλασσική και ευρέως διαδεδομένη μέθοδος μείωσης της ρύπανσης, πλην όμως υπάρχουν και άλλες παραλλαγές αυτής ή και συμπληρωματικές (π.χ. διάφορα κροκιδωτικά υλικά, συνδυασμός με αναερόβια βιολογική επεξεργασία κ.λ.π).

Επειδή πρόκειται για επιβαρημένα και δύσκολα στο χειρισμό απόβλητα, θα πρέπει η επιλεγόμενη μέθοδος επεξεργασίας, πέραν της υψηλής αποδοτικότητας και λειτουργικότητας, να είναι και τεχνικό – οικονομικώς συμφέρουσα στις μικρές επιχειρήσεις (ελαιοτριβεία). Στα πλαίσια αυτά στρέφονται και οι ερευνητικές μελέτες που έγιναν και γίνονται και που οπωσδήποτε τα αποτελέσματα θα συνεκτιμηθούν και θα γίνουν οι ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις (εγκύκλιοι, τροποποιήσεις Υγειονομικών Διατάξεων κ.λ.π).

III. Ο τελικός αποδέκτης των επεξεργασμένων αποβλήτων θα καθορίζεται πάντοτε στα πλαίσια της Υ.Δ.Ε1β/221/65 και της εγκυκλίου με αρ. οικ. ΥΜ 2985/29-5-91 και οπωσδήποτε θα λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές συνθήκες. Η θάλασσα και γενικότερα οι υδάτινοι αποδέκτες θα πρέπει να αποφεύγονται και αποτελούν μόνο την αναπόφευκτη λύση, αφού αποκλεισθούν όλες οι άλλες δυνατότητες τελικής διάθεσης (υπεδάφιας, επιφανειακά στο έδαφος κ.λ.π).

> ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 1180: « Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγόμενων εις τα της λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνών, πάσης φύσης μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει» (ΦΕΚ 293/τ.α./6-10-1981).

Το Προεδρικό αυτό Διάταγμα αποτελεί την προγενέστερη μορφή του Ν. 1650/86, δηλαδή του νόμου πλαίσιο για το περιβάλλον. Έτσι, δίνει ορισμούς όπως για το «περιβάλλον», τη «ρύπανση», τη «μόλυνση», κ.λ.π. Μεταξύ άλλων το Διάταγμα αυτό καθορίζει με το άρθρο 3 τις «κατευθυντήριες τιμές, εκ των οποίων θα καθορίζονται

εκάστοτε τα επιτρεπόμενα όρια εκπομπής ρυπαινοσών ουσιών δι' έκαστο υδάτινο αποδέκτη, αναλόγως της χρήσεως και της αφομοιωτικής ικανότητας αυτού, συμφώνως προς τα εκάστοτε ισχύουσας υγειονομικές διατάξεις» (Βερβερή, 2004).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Ν. Α. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
 ΔΙΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ-
 ΖΟΗΡΙΣΜΟΥ
 ΤΜΗΜΑ / ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Διοικητήριο
 Ταχ. Κώδικας : 24100
 Πληροφορίες : Α. ΠΑΠΑΝΩΤΟΥ
 Τηλέφωνο : 95825
 Fax :

ΠΡΟΣΟΧΗ στους όρους της παρούσης απόφασης

Καλαμάκι 15.1.1999

Αριθμ. Πρωτ. : 5499/99

Αριθμ. Φακ. : Ζ.Β.Μ.Φ.14.228

ΘΕΜΑ : Αίτηση Διευκρίνισης Σοφιστών Βιοχημικών
Εταιρειών
Ο.Ε. Σ. Σοφιστών Βιοχημικών - 3 Μερών
 του Δήμου - Κοινότητας 3 Ελευθεροχωρίου οδός
 του Νομού Μεσσηνίας

Α. ΣΤΑΚΟΔΩΝ : 154.1 ΠΕΡΙΟΧΗ : Α.Φ.Μ. : 82873030

Α Π Ο Φ Α Σ Η
Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

Τις διατάξεις των Νόμων 6422/1934, 3200/1955, 1360/1983, του Ν.Δ. 1150/1949, του άρθρου 4 του Α.Ν. 207/1967, του από 15-10-22 Β.Δ., του από 16-3-1950 Β.Δ. όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το από 24-11-53 Β.Δ., του Π.Δ. 1180/1981 της ΚΥΑ 69269/1990, των Νόμων 2218/1994, 2240/1994, 2516/1997 και τον Ο.Ε.Α.Υ. (ΦΕΚ 361 Β' 4-5-95)

Τις διατάξεις του Π.Δ. 84/84 (ΦΕΚ 33Α) "ίδρυση, επέκταση, σκουγχρονισμός, συγχώνευση και μεταγκατάσταση βιομηχανιών, βιοτεχνιών και αποθηκών μέσα στα όρια του Νομού Αττικής και των νησιών Σαλαμίνας και Αίγινας" (ΕΧΥΕΙ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ ΚΑΙ ΑΙΓΙΝΑ).

Την απόφαση με αριθμό πρωτ. 754/5298 του Νομάρχη Μεσσηνίας " περί μεταβιβάσεως της εξουσίας να υπογράφουν "Με εντολή Νομάρχη Μεσσηνίας".

Την με αριθμό πρωτ. 5499 αίτηση της Ο.Ε. Σ. Σοφιστών Βιοχημικών - 3 Μερών

Τα σχεδιαγράμματα που θεωρήθηκαν Ο.Π. 6.10.93

απόφασή μας καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά στοιχεία που υποβλήθηκαν με πρωτ. 99/17/98 αίτηση των ενδιαφερομένων Ο.Π.

Την από 15.1.99 έκθεση - εισήγηση της Υπηρεσίας μας.

Αποφασίζουμε

1. χορηγούμε Άδεια Σεισμορρέλης Καρίβων Διάρκειας
660 Σεισμορρέλια

όπως αυτό εικονίζεται στα σχεδιαγράμματα που θεωρήσαμε με την απόφασή μας με τα πιο κάτω ειδικότερα στοιχεία :

α) Θέση : Νομός Μακεδονίας Δήμος - Κοινότητα Σκουραυτών
Οδός _____ Αριθμός _____

β) Κάτοχος : Γ. Διαφορτζής - Σ. Χαρίτων Ο.Ε.

γ) Είδος Εγκατάστασης : Ελαιουργείο (Πιεσθήριο)

δ) Ισχύς (παραγ. μηχαν/των)	Κινητήρια	Θερμική	Αξία Μηχ/κού Εξοπλ.	Εξοπλ.
νόμιμα λειτουργούσα	: 30 HP	KW	800.000	ΔΡΧ.
εκσυγχρονισμού	: _____ HP	KW		ΔΡΧ.
αφαιρεθείσα	: _____ HP	KW		ΔΡΧ.
αυθαίρετη	: _____ HP	KW		ΔΡΧ.
κλιματισμού παραγωγής	: _____ HP	KW		ΔΡΧ.
ηττούμενη	: _____ HP	KW		ΔΡΧ.
μηχ/των προστ. περιβαλ.	: _____ HP	KW		ΔΡΧ.
ΣΥΝΟΛΙΚΗ	: 30 HP	KW	800.000	ΔΡΧ.

- Κινητήρια ισχύς περιβάλλοντος : _____
- Κινητήρια ισχύς κλιματισμού : _____

ε) Ατυμολέβητες : Κατηγορία _____ ΠΥΔ _____ ΠΠ _____
ΠΥΔ _____ ΠΠ _____

ς) Δεξαμενές - χωρητικότητα : _____

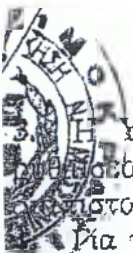
Η άδεια αυτή χορηγείται με την επιούλαξη της τήρησης των κειμένων διατάξεων αναφέρονται στο σκεπτικό της απόφασης αυτής και με τους εξής όρους :

γ) Να υπάρχουν και να διατηρούνται σε καλή κατάσταση τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας για τη ζωή και την υγεία των εργαζομένων (π.χ. τοποθέτηση προστατευτικών υφραγμάτων προ των μηχανημάτων που κινούνται επικίνδυνα, εξασφάλιση επαρκούς φωτισμού και αερισμού στο χώρο εργασίας, πρόχειρο φαρμακείο, κλπ).

δ) Να τηρούνται τα μέτρα πυρασφαλείας που προβλέπονται από τη Μελέτη ασφαλείας με αριθμό 598/90 της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ΚΑΛΗΑΤΑΣ και να ανανεούται το σχετικό πιστοποιητικό πυρασφαλείας ε σ ένα μήνα το βραδύτερο πριν από τη λήξη του.

Να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος για την μη πρόκληση ενοχλήσεων στους γειτονικούς και να τηρούνται τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του Π.Δ. 1180/1981 (ΦΕΚ 293Α) της Κ.Υ.Α 69269/1990 (ΦΕΚ 1) και την αριθμ. ΔΙΚ. 1163/2274/3.10.95 εγκεκριμένη Μ.Π.Ε.

Να τηρούνται οι αστυνομικές, υγειονομικές και του Υπουργείου Εργασίας διατάξεις :

3. Η Υπηρεσία μας επιφυλάσσει το δικαίωμα να επιβάλλει την εκτέλεση μεταρρυθμίσεων και περιορισμών στην ανωτέρω εγκατάσταση, σε κάθε περίπτωση που θα αποδειχθεί ότι είναι αναγκαίο για να εκπληρωθεί ο σκοπός των ως άνω διατάξεων.

4. Για την απαιτούμενη σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών από 16-3-50 και 24-11-53 Β.Δ. καθώς και του 902/75 Π.Δ. υπεύθυνη επίβλεψη, λειτουργία και συντήρηση της εγκαταστάσεως πρέπει να προσλαμβάνεται πρόσωπο που να έχει από τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις αυτές και κάθε άλλη σχετική, προσόντα.

5. Η άδεια αυτή μεταβιβάζεται μόνον κατόπιν προηγούμενης εγκρίσεως του Νομάρχη Αθηνών, χωρίς αυτήν την έγκριση η επιχείρηση δεν μπορεί να λειτουργήσει στο όνομα φυσικού ή νομικού προσώπου άλλου, εκτός του ανωτέρω στο όνομα του οποίου εκδόθηκε.

5. Η άδεια αυτή δεν απαλλάσσει τον κάτοχον από την υποχρέωση να εφοδιασθεί με άλλη άδεια, αν από άλλες διατάξεις τροκίπτει αντίστοιχη υποχρέωση.

7. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η προσφυγή για παράβαση νόμου, μέσα σε 30 μέρες από της κοινοποίησής της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3200/1995, από οποιονδήποτε που έχει έννομο συμφέρον δια μέσου της Υπηρεσίας μας ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου

[Handwritten signature]

ΜΕ Ε.Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ

[Handwritten signature]

ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ :

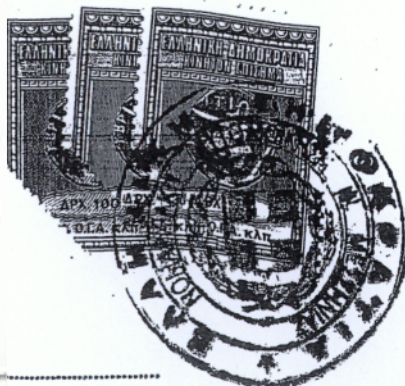
για την έκδοση της απόφασης αυτής εκδόθηκαν τα εξής γραμμάτια :

1. Αρ. Νοτίου Αιγαίου 220 621
Γραμμάτιο 220 112198 Γρ. 800

Παν. Σφιδίου
Διευθ. Π.Ε.Π. Μεσσηνίας
[Handwritten signature]
Ηλιοπούλου

ΔΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ :

- Υπουργείο Ανάπτυξης
- (α) Υπηρεσία Στατιστικής Μεσογείων 14-18, Αθήνα
- (β) Δ/ση Πληροφορικής Μιχαλακοπούλου 80, Αθήνα

- Υπηρεσία Πολεοδομίας
- Γραφείο Περιβάλλοντος
- Εταιρεία
- Επιθεώρηση Εργασίας
- Εταιρεία

Σ. ΣΚΑΡΔΑΛΕΤΟΣ - Σ. ΜΑΡΙΝΗΣ Ο.Ε. ΣΤΑΥΡΟΠΟΛΗΓΙΟ Τ.Κ. 24016

Αστυνομικό Τμήμα ΚΑΜΠΟΥ Τ.Κ. 24011

Με την παράκληση να παρακολουθεί την εφαρμογή και τήρηση των όρων της απόφασης αυτής)

ΥΠΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

Αρχείο Συμμετοχών

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: "περί χορηγήσεως δριστικής άδειας διαθέσεως αποβλήτων του *Σ. Φ. Μαρτίου. Σαρρατζή. Στ. Σταυρακίου. Ι. Ο. Ν.*

- ΕΧΕΤ: (α) Η από *1-12-77* αίτηση *Σ. Φ. Μαρτίου. Στ. Σταυρακίου. Ι. Ο. Ν.* περί χορηγήσεως αυτής δριστικής άδειας διαθέσεως αποβλήτων.
- (β) Υγειονομική Διάταξη ΕΙΒ/221/65 "περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων όπως αυτή έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενέστερα με τις ΓΠ/17831/1904/74 όμοιες.
- (γ) Απόφαση μας Δ.Υ. *6783/1981* "περί προσωρινής άδειας διαθέσεως των αποβλήτων στην Κοινότητα *Σταυρακίου* λειτουργίας 'Ελαιουργείου.
- (δ) Η από *8-12-1981* εισηγητική έκθεση της άρμοδίας 'Επιτροπής για θέματα διαθέσεως αποβλήτων στο Νομό.

"Εχοντες υπόψη τ'άνωτέρω

Αποφασίζουμε

- α) Χορηγούμε δριστική άδεια διαθέσεως αποβλήτων του *Σ. Φ. Μαρτίου. Σαρρατζή. Στ. Σταυρακίου. Ι. Ο. Ν.*
- β) Η αποχέτευση από των κτιριακών εγκαταστάσεων των *αποβλήτων* θα διασφαλιστεί να γίνεται στη *επιφανειακή* *αποχέτευση* σύμφωνα με τις *απαιτήσεις* *για* *χημική-βιολογική* *εξουδεύρωση* *των* *αποβλήτων* *και* *επιπλέον* *διά* *αποβλήτων* *με* *μην* *υπάρξουν* *αποβλήτων* *να* *αποβλήτων* *επιπέδου* *ιδιόκτητος*.
- γ) Γενικά η διάθεση των αποβλήτων να γίνεται σύμφωνα προς όλους τους όρους της ΕΙΒ/221/1965 Υγειονομικής Διατάξεως όπως αυτή έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενέστερα και να μη δημιουργούνται ανθυγιεινές και όχληρές καταστάσεις, ύποχρεομένου του υπευθύνου 'Ιδιοκτήτου στην λήψη κάθε συμπληρωματικού μέτρου που θά υποδείχνει ή άρμοδία 'Επιτροπή.

Ο Ν Ο Μ Α Ρ Χ Η Σ

ΚΙΡΙΑΚΟΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΟΣ

- Κοινοποίηση
- 1) Δ/νση Υγιεινής
 - 2) Τ.Υ. Δ.Κ. *ΕΝΤΑΥΘΑ*
 - 3) *Σ. Φ. Μαρτίου. Σαρρατζή. Στ. Σταυρακίου. Ι. Ο. Ν.*
 - 4) *Κ. Φ. Μαρτίου. Σαρρατζή. Στ. Σταυρακίου. Ι. Ο. Ν.*

ΕΚΦ. ΔΗΜΟΣ. ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΤΙΜΟΤ. ΔΙΕΚΤΙ/ΣΕΩΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Κεφάλαιο 5.000.000 δραχμών.

Στην Καλαμάτα σήμερα στις 15 Απριλίου 1997 οι υπογράφοντες 1) Γεώργιος Σωτηρίου Σκαρπαλέζος, κάτοικος Κοινότητας Σταυροπηγίου Μεσσηνίας, με Αριθμό Δελτίου Ταυτότητας Γ-696424 και Α.Φ.Μ. 04814059 και 2) Σωτήριος Φωτίου Μαρίνης, κάτοικος Καλαμάτας, με Α.Δ.Τ. Ρ-919663 και Α.Φ.Μ. 12006740, συμφωνούμε και αποδεχόμαστε τα παρακάτω:

Ιδρύεται από εμάς ομόρρυθμη εμπορική εταιρία, με τους ακόλουθους όρους και συμφωνίες που αποτελούν το εταιρικό και διέπουν τη λειτουργία της:

1) Η επωνυμία της εταιρίας θα είναι «Γ.Σκαρπαλέζος Σ.Μαρίνης Ο.Ε.».

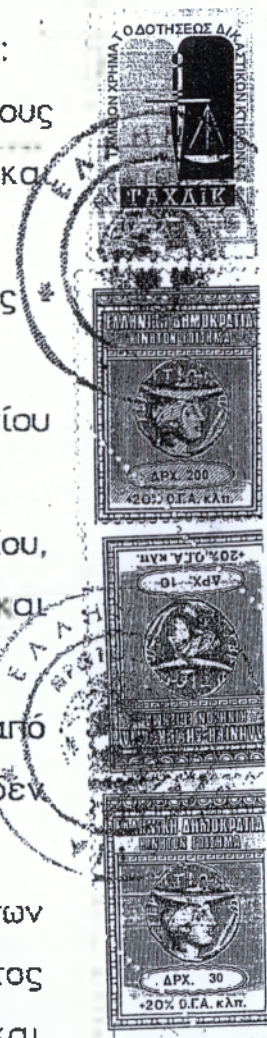
2) Εδρα της εταιρίας θα είναι η Κοινότητα Σταυροπηγίου Μεσσηνίας όπου και θα στεγάζεται._

3) Σκοπός της εταιρίας είναι η εκμετάλλευση ελαιοτριβείου, παραγωγή, τυποποίηση και εμπορία ελαίου, ελαιών και αρωματικών φυτών._

4) Η Διάρκεια της εταιρίας ορίζεται 5ετής, αρχίζει από σήμερα 15/4/1997 και λήγει στις 14/4/2002, εφ' όσον δεν παραταθεί με κοινή συμφωνία των εταίρων._

5) Το Κεφάλαιο της εταιρίας ορίζεται στο ποσό των 5.000.000 δρχ. για τη δημιουργία του οποίου εισφέρει ο πρώτος από τους εταίρους Γεώργιος Σκαρπαλέζος 2.550.000 δραχμές και ο Σωτήριος Μαρίνης 2.450.000 δραχμές._

6) Διαχειριστές της εταιρίας ορίζονται και οι δύο συμβαλλόμενοι εταίροι, που από κοινού ή και χωριστά θα διαχειρίζονται τις εταιρικές υποθέσεις και θα εκπροσωπούν την εταιρία, σε όλες τις σχέσεις της με τους τρίτους και τις Αρχές (Δικαστικές, Διοικητικές, Φορολογικές, Αστυνομικές κ.λπ.). Οι

διαχειριστές δεσμεύουν την εταιρία έναντι κάθε τρίτου υπογράφοντας κάτω από την εταιρική επωνυμία μαζί ή και μόνος του, ο ένας απ' αυτούς.

7) Οι εταίροι υποχρεούνται να παρέχουν την προσωπική τους εργασία, χωρίς αμοιβή για την εκπλήρωση του σκοπού της εταιρίας.

8) Κέρδη και ζημιές: Τα κέρδη και οι ζημιές που θα προκύψουν από τη λειτουργία της εταιρικής επιχείρησης θα κατανέμονται στους εταίρους κατά το ποσοστό που συμμετέχουν στο κεφάλαιο της εταιρίας, δηλαδή κατά 51% για τον πρώτο Γεώργιο Σκαρπαλέζο και 49% για τον Σωτήριο Μαρίνη.

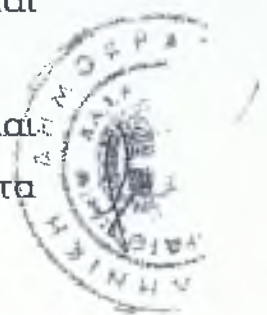
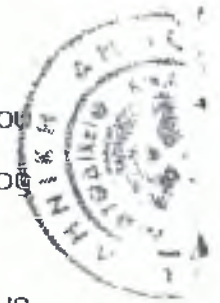
9) Σε περίπτωση θανάτου κάποιου από τους εταίρους η εταιρία δεν λύεται αλλά συνεχίζεται μεταξύ του επιζώντος εταίρου και των κληρονόμων του αποβιώσαντος, εφόσον βέβαια οι τελευταίοι συμφωνούν σ' αυτό.

10) Με τη λήξη της η εταιρία τίθεται υπό εκκαθάριση και εκκαθαριστές ορίζονται και οι δύο εταίροι, οι οποίοι, αφού ρευστοποιήσουν το ενεργητικό της εταιρίας και πληρώσουν όλες τις εκκρεμείς υποχρεώσεις της, θα διανείμουν μεταξύ τους το υπόλοιπο που τυχόν θα μείνει, με την αναλογία συμμετοχής στα κέρδη.

Στην περίπτωση που διοριστούν εκκαθαριστές από το Δικαστήριο αρμόδια Δικαστήρια, όπως και σε κάθε περίπτωση, είναι της Καλαμάτας, Κάθε διαφωνία των εταίρων θα λύεται από διαιτητή που θα ορίζεται από το Πρωτοδικείο Καλαμάτας.

11) Για ότι δεν έχει προβλεφθεί ρητά στο παρόν, εφαρμόζονται οι περί εταιριών διατάξεις του Αστικού Κώδικα και του Εμπορικού Νόμου.

Αφού συμφωνήσαμε όλα τα παραπάνω, συντάξαμε και υπογράφουμε το συμφωνητικό αυτό, το οποίο θα δημοσιευθεί στα

βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου Καλαμάτας και εξουσιοδοτείται ο Σωτήριος Φωτίου Μαρίνης να ενεργήσει τις απαραίτητες γι' αυτό πράξεις.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

1) Γεώργιος Σωτ. Σκαρπαλέζος

2) Σωτήριος Φωτ. Μαρίνης

(Handwritten signatures of Georgios Sot. Skarpalezos and Sotirios Fot. Marinis)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΡΩΤΟΔΙΚΗΓΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ (Ν.Π.Δ.Σ.)
ΑΡΙΘ. ΓΕΩΡΓΗΣΗΣ 2062...

Θεωρείται για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας
Γ. Σκαρπαλέζος...
Σωτήριος Φωτίου Μαρίνης...
και τον διακριτικόν τίτλον...

Καλαμάτα 15-4-1997
Ο Δ/ΝΤΗΣ

Παραδέχεται όμοιος με... 21/97
και Μακρυνιώζε... όμοιος με... του Ν. 1090/85.

Καλαμάτα 10/4/97
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΡΩΤΟΔΙΚΗΓΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
Αθήνα 9-9
Εφοριακός...

Ακριβες αντίγραφο από το πρωτότυπο που έχει νόμιμα σημανθεί και καταχωρηθεί στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου Καλαμάτας με αύξ. αριθ... 84... της... 15-4-1997... Καλαμάτα... 1997

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Για τη νόμιμη σήμανση και την έκδοση του... της παρ) λίας... Κρασί... 15-4-1997
Αθων. Γ. Σπυλιόπουλος

Αθων. Γ. Σπυλιόπουλος

**ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ- ΕΙΣΟΔΟΣ ΝΕΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ
-ΕΚΧΩΡΗΣΙΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΜΕΡΙΔΙΩΝ**

Εν Καλαμάτα σήμερα την 17 Ιουλίου 2008 ,οι υπογραφόμενοι
συμβαλλόμενοι:

- 1.- Σκαρπαλέζος Γεώργιος του Σωτηρίου ,κάτοικος Σταυροπηγίου Αβίας
Ν.Μεσσηνίας.
 - 2.- Μαρίνης Σωτήριος του Φωτίου ,κάτοικος Καλαμάτας.
 - 3.-Σκαρπαλέζου Χριστίνα του Γεωργίου ,κάτοικος Σταυροπηγίου Αβίας
Ν.Μεσσηνίας.
 - 4.- Σκαρπαλέζου Άρτεμις του Γεωργίου ,κάτοικος Σταυροπηγίου Αβίας
Ν.Μεσσηνίας.
 - 5.-Αλεξάνδρα Φουντέα του Παναγιώτου κάτοικος Σταυροπηγίου Αβίας
Ν.Μεσσηνίας και
 - 6.-Σκαρπαλέζου Κορίνα του Γεωργίου κάτοικος Σταυροπηγίου Αβίας Ν.
Μεσσηνίας ,
- συμφώνησαν και συναποδέχθησαν τα ακόλουθα:

Α.- Δυνάμει του από 15^{ης} Απριλίου 1997 ιδιωτικού εγγράφου
συνεστήθη μεταξύ του πρώτου και δευτέρου εξ ημών ομόρρυθμη
εμπορική εταιρεία υπό την επωνυμία «Γ.Σκαρπαλέζος –Σ. Μαρίνης
Ο.Ε» με έδρα την Κοινότητα Σταυροπηγίου Μεσσηνίας, σκοπό την
εκμετάλλευσιν ελαιοτριβείου,παραγωγή,τυποποίηση και εμπορία
ελαίου,ελαιών και αρωματικών φυτών και διάρκειας 5 ετών,αρχομένη
την 15-4-1997 και λήγουσαν την 14-4-2002 και υπό τους λοιπούς
όρους τους αναφερομένους εις το άνω αρχικόν καταστατικόν της
εταιρείας ,νομίμως δημοσιευμένου εις τα βιβλία των εταιρειών του
Πρωτοδικείου Καλαμάτας την 15-4-1997 και υπ αύξ. αριθμ.

Καταχωρήσεως 84 και η εταιρεία αυτή λειτούργησε κατά το καταστατικό αυτής.

Β.-Ακολούθως η ως είρηται εταιρεία δια του από 2ας Απριλίου 2002 ιδιωτικού εγγράφου τροποποιήθη ,το δε έγγραφον τούτου εδημοσιεύθη νομίμως εις τα αυτά βιβλία εταιρειών την 23-5-2002 και υπ αύξ. αριθμ. καταχωρήσεως 105.

Έκτοτε κατά το καταστατικόν της εταιρείας :

1.- Η διάρκεια της ορίσθηκε να είναι αόριστη.

2.- Οι εκ των εταίρων αυτής

α. Σκαρπαλέζος Γεώργιος μετέχει κατά ποσοστόν 51%.

β.Μαρίνης Σωτήριος μετέχει κατά ποσοστόν 41%.

γ.-Σκαρπαλέζου Χριστίνα μετέχει κατά ποσοστόν 4% και

δ.-Σκαρπαλέζου Άρτεμις μετέχει κατά ποσοστόν 4%.

3.- Διαχειριστής της εταιρείας ορίσθη ο Σκαρπαλέζος Γεώργιος και

4.- τα κέρδη και οι ζημίες που τυχόν θα προκύψουν κατανέμονται στους εταίρους κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της εταιρείας κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

Γ.-Εν συνεχεία δια του από 21-6-2007 ιδιωτικού εγγράφου, νομίμως δημοσιευμένου εις τα αυτά βιβλία των εταιρειών την 22-6-2007 και υπ αύξ. αριθμ. καταχωρίσεως 253,τροποποιήθηκε ο αρχικός σκοπός αυτής και συμπληρώθηκε με τις επί πλέον δραστηριότητες των ειδών διατροφής γενικώς και πάσης φύσεως παρεμφερών ειδών-είδη καλλωπισμού και υγείας – καλλυντικών και πάσης φύσεως συναφών ειδών.

Δ. Ήδη σήμερα και δια του παρόντος αμφοτέροι οι ώδε συμβαλλόμενοι συμφωνούν, συνομολογούν και συναποδέχονται όπως ο εκ των συμβαλλομένων εταίρων:

1.- Μαρίνης Σωτήριος, εκχωρήσει και μεταβιβάσει ποσοστόν εκ της ήν ούτος κέκτηται εταιρικής του μερίδας από σήμερα προς τις

εκ των όδε συμβαλλομένων, Αλεξάνδρα Φουντέα, Άρτεμις Σκαρπαλέζου, Χριστίνα Σκαρπαλέζου και Κορίνα Σκαρπαλέζου

2.- Όπως εισέλθουν ως ομόρρυθμοι εταίροι στην εταιρεία η Αλεξάνδρα Φουντέα και η Κορίνα Σκαρπαλέζου και

3.- Όπως τροποποιηθεί το ως άνω από 15-4-1997 εταιρικών της ως άνω αυτών εταιρείας κατά τα κατωτέρω ειδικώς συνομολογούμενα ,

Προς διακρίβωσιν της εν γένει εταιρικής περιουσίας και τακτοποίησιν εν γένει της δια του παρόντος συνομολογουμένης και συναποδεχομένης υφ απάντων των εν τω παρόντι, εκχωρήσεως και μεταβιβάσεως ποσοστού της εταιρικής μερίδος του Μαρίνη Σωτηρίου προς τα ως άνω μέλη της εταιρείας, τα συμβαλλόμενα μέρη έλαβον υπ όψιν την συνταχθείσαν έκτακτον απογραφήν της εταιρικής εν γένει περιουσίας και τον συνταχθέντα έκτακτον ισολογισμόν.

Ήδη ο εκ των εταίρων Μαρίνης Σωτήριος συναινέσει και των λοιπών εταίρων, εκχωρεί, παραδίδει και μεταβιβάζει από σήμερα και δια του παρόντος ,εκ του εταιρικού του μεριδίου προς τις εκ των συμβαλλομένων:

Αλεξάνδρα Φουντέα του Παναγιώτη ποσοστόν 20%.

Άρτεμις Σκαρπαλέζου του Γεωργίου ποσοστόν 5%

Χριστίνα Σκαρπαλέζου του Γεωργίου ποσοστόν 5%.

Κορίνα Σκαρπαλέζου του Γεωργίου ποσοστόν 6%,

ως σύνολον απαιτήσεων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και αντιπροσωπευτικά ποσοστά συμμετοχής εις τα κέρδη και τας ζημίας της εταιρείας κατά τα ως άνω ποσοστά, επί τω τέλει όπως οι εκδοχείς των εκχωρημένων ως άνω εταιρικών μεριδίων υπεισέλθουν εις τα εκχωρούμενα εταιρικά μερίδια, προσήκοντα, ανήκοντα και αναλογούντα δικαιώματα και υποχρεώσεις επί της και εκ της ως άνω εταιρείας και της εταιρικής εν γένει περιουσίας εξ οιουδήποτε και αν σύγκειται αυτή περιουσιακών στοιχείων και εξ αντιθέτου αποξενωθεί και απαλλαχθεί ο

εκχωρητής Μαρίνης Σωτήριος τα εις τα εκχωρηθέντα ως άνω εταιρικά μερίδια αναλογούντων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων επί της και εκ της ως άνω εταιρείας και της εν γένει εταιρικής περιουσίας, εξ οιουδήποτε και αν σύγκειται περιουσιακών στοιχείων.

Η αξία των ούτως εκχωρουμένων εταιρικών μεριδίων καθωρίσθη από κοινού και εκ συμφώνου παρά των συμβαλλομένων αυτών εις Ευρώ:

1203,28 δια το εκχωρούμενον ποσοστόν 20% προς την Αλεξάνδρα Φουντέα.

300,80 δια το εκχωρούμενο ποσοστόν 5% προς την Άρτεμι Σκαρπαλέζου

300,80 δια το εκχωρούμενον ποσοστόν 5 % προς τη Χριστίνα Σκαρπαλέζου και

360,86 δια το εκχωρούμενον ποσοστόν 6 % προς την Κορίνα Σκαρπαλέζου, και όπερ ποσά κατέβαλαν οι εκδοχείς προς τον εκχωρητήν, και έλαβεν ούτος.

Ούτω ο εκχωρητής Μαρίνης Σωτήριος από σήμερα και δια του παρόντος πωλήσας, εκχωρήσας και μεταβιβάσας εκ της εταιρικής του μερίδος ποσοστόν 36% ,μετά των αυτώ προσηκόντων δικαιωμάτων , απαιτήσεων και υποχρεώσεων, αποξενούται και απεκδύεται από σήμερα και δια του παρόντος παντός εν γένει δικαιώματός του επί της ως άνω εταιρείας όσον αφορά τα εκχωρηθέντα ποσοστά και απαλλάσσεται πάσης υποχρεώσεως και ευθύνης και υπεισέρχονται εις τα εντεύθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτής οι εκδοχείς,

Αλεξάνδρα Φουντέα συμμετέχουσα εφεξής εν τη εταιρεία κατά ποσοστόν 20%, Άρτεμις Σκαρπαλέζου του Γεωργίου συμμετέχουσα εφεξής εν τη εταιρία κατά ποσοστόν 9%, -Χριστίνα Σκαρπαλέζου του Γεωργίου συμμετέχουσα εφεξής εν τη εταιρεία κατά ποσοστόν 9%- Κορίνα Σκαρπαλέζου του Γεωργίου συμμετέχουσα κατά ποσοστό 6%

ενώ ο εκχωρητής Μαρίνης Σωτήριος συμμετέχει εφεξής εν τη εταιρεία κατά ποσοστό 5%.

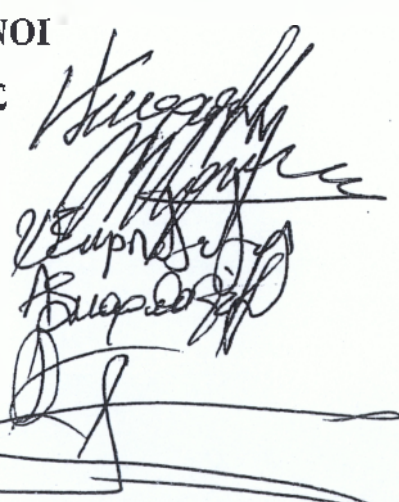
Η εις κέρδη και τυχόν ζημίας ζημίας συμμετοχής εκάστου των εταίρων συνεφωνήθη εις 51% του Γεωργίου Σκαρπαλέζου, εις 20% της Αλεξάνδρας Φουντέα, εις 9% της Άρτεμης Σκαρπαλέζου, εις 9% της Χριστίνας Σκαρπαλέζου, εις 6% της Κορίνας Σκαρπαλέζου και εις 5% του Σωτηρίου Μαρίνη.

Περαιτέρω οι ανωτέρω συμβαλλόμενοι, συμφωνούν και συναποδέχονται όπως εφεξής οι αποφάσεις της συνελεύσεως των εταίρων θα λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των μερίδων των εταίρων.

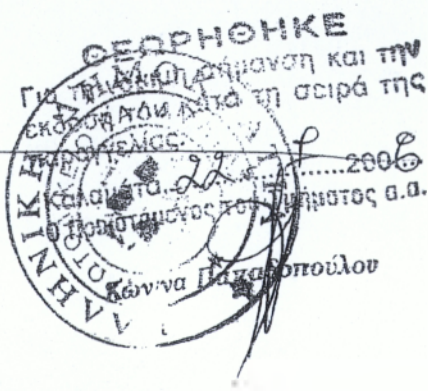
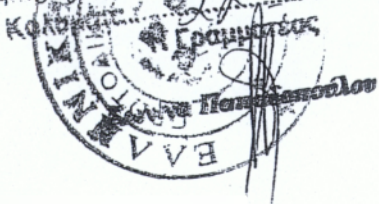
Εφ' ώ συνετάγη το παρόν εις επταπλούν, εξ ών το εν χαρτοσημανθησόμενον νομίμως παρά της Δ.Ο.Υ. Καλαμάτας θέλει κατατεθεί στον κ. Γραμματέα του Πρωτοδικείου Καλαμάτας προς δημοσίευση εις τα οικεία βιβλία εταιρειών, τα δε έτερα επτά έλαβον ανά έν έκατος των συμβαλλομένων, αναγνωσθέν δε και βεβαιωθέν υπογράφεται νομίμως παρά των ανωτέρω συμβαλλομένων.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΥ
ΑΡΤΕΜΙΣ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΦΟΥΝΤΕΑ
ΚΟΡΙΝΑ ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΥ

Ακριβές αντίγραφο από το πρωτότυπο που έχει νόμιμα εγγραφεί και καταχωρηθεί στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Καλαμάτας με αριθ. αριθ. 2006/2260 της 22/9/2006.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Πλ. 23ης Μαρτίου
24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Τηλ: 27210-62200

Fax: 27210-82741,62229

E-mail: info@messinianchamber.gr

Καλαμάτα, 21/07/2008

Αρ. Πρωτοκόλλου: 7870

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

Επιμελητήριο Μεσσηνίας ύστερα από έλεγχο που πραγματοποίησε στα τηρούμενα μητρώα επωνυμιών και
ριτικών τίτλων αυτού,

ΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΟΤΙ:

τό ίδρυση/μεταβολή/διάλυση επιχείρηση έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί την παρακάτω επωνυμία:

ΚΑΡΠΑΛΕΖΟΣ -Σ.ΜΑΡΙΝΗΣ Ο.Ε

ριτικό τίτλο:

δρα: ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΟ - διεύθυνση , Τ.Κ.

ύ τέτοια επωνυμία και διακριτικός τίτλος δεν έχει καταχωρηθεί στα μητρώα μελών του Επιμελητηρίου μας
ι σήμερα.

εβαίωση αυτή χορηγείται κατόπιν αιτήσεως της ανωτέρω ενδιαφερόμενης επιχείρησης σ' εφαρμογή του
ου 1 παρ.1 του Ν.2081/92 προκειμένου να την χρησιμοποιήσει αρμοδίως και ισχύει για δύο (2) μήνες από την
σή της.

ιώνεται ότι αυτή η θεώρηση δεν αποτελεί εγγραφή στο Επιμελητήριο, ούτε οποιαδήποτε μεταβολή στο
ώο μελών αυτού.

να γίνει εγγραφή ή τροποποίηση ή διαγραφή κατά περίπτωση της επιχείρησης, είναι απαραίτητο να
βληθούν στο Επιμελητήριο τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη θεώρηση
πωνυμίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ν. Α. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ
Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ-ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
& ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/νση : Διοικητήριο
Ταχ. Κώδικας : 241 00
Πληροφορίες : Βουγιούκας Ιωάννης
Τηλέφωνο : 27210-95824

Καλαμάτα 8-10-2007
Αριθμ. Πρωτ. : 3725

Π Ρ Ο Σ: Γ. Σκαρπαλέζο – Σ. Μαρίνη Ο.Ε
Ελαιουργείο – Ελαιόλαδο
Σταυροπήγιο Αβίας ΜΑΝΗ
24016 Καλαμάτα

ΘΕΜΑ: Άδεια τυποποίησης αρωματικών φυτών.

Απαντώντας στην από 4/10-2007 αίτησή σας, σχετικά με άδεια τυποποίησης αρωματικών φυτών, σας γνωρίζουμε ότι η Υπηρεσία μας δεν χορηγεί άδεια λειτουργίας και τυποποίησης αρωματικών φυτών ούτε χορηγεί βεβαίωση καταλληλότητας τέτοιων συσκευαστηρίων.

Ε.Ν.

Ο Προϊστάμενος της Δ/νσης

Γι. Παπαγεωργόπουλος

AGROCERT®

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π. - ΝΠΔΔ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ & ΣΥΜΒΑΣΗΣ :ΠΟΓ/328-6702.06

Με το παρόν πιστοποιείται ότι :
Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (Π.Ο.Π.)
που παράγεται στις εγκαταστάσεις

Της «**ΣΚΑΡΠΑΛΕΖΟΣ Γ.-Σ. ΜΑΡΙΝΗΣ Ο.Ε.**»
που εδρεύει στο Δ.δ. Σταυροπηγίου Δήμου Αβίας Ν. Μεσσηνίας

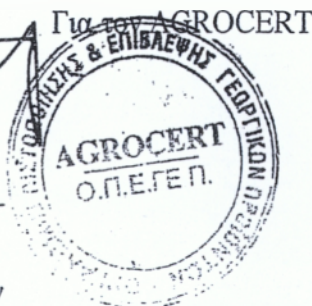
συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις
του ΚΑΝ(ΕΚ) 510/2006 και της Υπουργικής Απόφασης Εθνικής
Αναγνώρισης 379567 / 20-08-1993 (ΦΕΚ 821/7-10-93)
όπως ισχύουν, όσον αφορά την ένδειξη:

«**ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΠΟΠ**»

Ημερομηνία Έκδοσης την:
22.11.2007

Το Πιστοποιητικό ισχύει έως:
21.11.2008

Διονύσιος Χιόνης
Πρόεδρος
Καθηγητής Οικονομικών

Γιώργος Δραμτινός
Διευθύνων Σύμβουλος

